

Beneš, Bohuslav

Materiály

In: Beneš, Bohuslav. *Světská kramářská píseň : příspěvek k poetice pololidové poezie*. Vyd. 1. Brno: Universita J.E. Purkyně, 1970, pp. [163]-262

Stable URL (handle): <https://hdl.handle.net/11222.digilib/120332>

Access Date: 27. 11. 2024

Version: 20220831

Terms of use: Digital Library of the Faculty of Arts, Masaryk University provides access to digitized documents strictly for personal use, unless otherwise specified.

III. ČÁST

MATERIÁLY

UKÁZKY KRAMÁŘSKÝCH TEXTŮ

V ukázkách kramářských textů uvádím doklady, které jsou charakteristické pro jednotlivé žánry kramářské tvorby 18.–19. století; jedna ukázka obsahuje text z druhé světové války. Z těchto ukázek byly vzaty jako příklady k rozborům skladby č. III (*příklad č. 2*), IV (*příklad č. 4*), V (*příklad č. 7*), IX (*příklad č. 11*), X (*příklad č. 12*), XI (*příklad č. 15*), XII (*příklad č. 16*), XIII (*příklad č. 17*), XIV (*příklad č. 18*), XVIII (*příklad č. 21*) a konečně XIX (*příklad č. 23*). Ostatní příklady k rozborům jsou přístupné v antologii Novotného (1, 9, 19, 20, 25), Smetanově–Václavkově (3, 10, 13, 14) a ve Státní knihovně v Brně – universitní (5, 6, 8, 22, 24). Texty č. I, II, VI–VIII, XV–XVII a XX doplňují výklad méně známým materiálem, který je publikačně obtížněji dostupný. Při přepisu jsem se řídil edičními zásadami pro vydávání Památek staré literatury české.

TRUHLIVÁ NOVINA O HROZNÉM USMRCENÍ LUDVÍKA ŠESTNÁCTÉHO KRÁLE FRANCOUZSKÉHO.

Dřevoryt: dva andělíčci u barokní vázy, lidská lebka

Rozpukne se srdce v těle, ec.

Zpívá se jako: Ukrutná smrt, ec.

1. Rozpukne se srdce v těle,
nebo celé omdlévá,
nad skutkem Francouské zemi,
o přsmutná novina,
co se stalo roku toho,
nyní nám běžícího,
tisícího sedmistého
devadesát třetího.
2. Roku devadesátého,
tu se vše zprotivilo,
jak stavové, tak lid sprostý,
z celé zemi se sešlo,
k dvoru krále francouzského,
kvapně jsou jeho jali,
Ludvíkovi králi svému,
všecky práva odňali.
3. S královnou s jeho dítkami
tyransky zacházeli,
tak jako neznabohové
svou zlost si vyplnili,
Ludvíka jsou do žaláře,
ukrutného vsadili,
a dosti špatnou potravou,
svého krále krmili.
4. Podle dobrého svědomí,
ó duše lidská rozvaž,
jaké přehrozné těžkosti
musel ubohý vystát,
král Ludvík když byl v vězení,
tak silně obtížený,
ani jednoho nebylo
malého potěšení.
5. Tu se najednou pozdvihla,
ta zlá rota francouzská,
hrozným hlukem všeho lidu,
uradila se všecka,
by jej s největší potupou,
všemu lidu vyvedli,
tudy svoje předsevzetí
docela vyplnili.
6. Právě ledna šestnáctého,
duchovní jej navštívil,
do věže Templ nazvané,
kde Ludvík v žaláři byl,
jak král s velikou radostí
téhož kněze pozdravil,
nebo sám byl žádostivý,
by se k smrti připravil.
7. Jak se dověděl v tajnosti,
že ta sběh s jeho krví,
chce svou žížeň uhasiti,
ach! zarmoutil se velmi:
že ho lid svůj, ježž miloval,
nevinného odsoudil;
a ač spravedlnost volal,
předce uslyšen nebyl.
8. S králem Ludvíkem duchovní,
čtyry noce a tři dni,
v žaláři byl, a jej cvičil,
v Kristovém umučení:
král chtěl k smrti posilněný,
všemi svátostmi býti,
milost v zásluhách Ježíše
v Boha obdržeti.
9. O tom bych měl mnoho psáti,
jak bolestné loučení,
Ludvíkovi nastávalo,
s manželkou i s dítkami,
které upřímně miloval,
musel je opustit;
v ochranu Boha je oddal,
řka: Bůh vás bude hájit.

10. Rozvažte věrný křesťane,
srdce pukne žalostí
Princ pachole osmileté,
vída otce v ouzkości,
ven se dere z první stráže,
chce po ulicích běhat,
prosit milost, volat pomoc,
by moh otce retovat.
11. Tyranství však nic neslyší:
popravní plac pro krále,
již staví lešení vyšší,
na Elizejská pole:
čtyry sta mužů na koních,
k smrti ho provázejí;
a několik tisíc pěších,
jemu paradirují.
12. Když jsou s Ludvíkem přijeli,
blíže toho lešení,
do prostřed kočáru stoupil,
všemu lidu k vidění:
tmavý kabát bílou vestu,
šedivé spodky maje,
bílé punčochy na nohách,
špatně přistrojen právě.
13. Veselou tváří pospíchal,
král předce na lešení,
a tam chtěl o pardon žádat,
nedostal dovolení,
zlostná rada nařídila
hlučně bubny šoustiti,
aby jej pro takový hřmot
nebylo nic slyšeti.
14. V tom se začnou v Ludvíkovi,
všecky vnitřnosti trásti,
když mu počali holomci
vlasý z hlavy stříhati,
již natáhni svého krku,
špalík mu podstavili,
sekerou velkou palicí,
hlavu mu pryč utáli.
15. I tu hned starší holomek,
vzal za vlasý tu hlavu,
ukazoval jí posměchem
tříkrát okolo lidu,
nebo jich tu síla bylo,
jedním hlasem křičeli,
aby ho někde do země
hluboko zakopali.
16. Řkouc: u svaté Magdaleny,
odpočívati bude;
a již nikdy víc nad námi,
panovati nebude.
Nevinného mrtvé tělo,
zde v hrobě zakopali,
jejž hloubky dvanáct střeviců,
šest v šíři udělali.
17. Tak hlel bezbožnost francouzská,
vysoko vystoupila!
tak nábožnost pravá božská,
dobré mravy zkazila!
Krále svého neposlušni,
všecku mravnost složili,
a své předtím vlídné srdce,
v tyranské proměnili.
18. Však Bůh pomstí jich vzteklosti,
trest jeho vzdálen není:
brzy konec uslyšíte,
jich smyšlené svobody;
nebo všickni národové
protiví se jich zlosti,
povstali všecky králové,
mstítí jich bezbožnosti.
19. Vy pak milí posluchači,
plňte radč zákon boží,
nebo na něm jest založeno,
vše časné, věčné zboží.
Pokoj, poslušnost milujte,
krále pak svého ctěte;
že místodržíc Boha jest,
na to vždycky pomněte.

(Soupis č. 197)

NOVÁ PISEŇ O PŘEUKRUTNÉM VRAHU NA JEHO JASNOST CÍSAŘE PÁNA,
KTERÝ SE STAL 18. ÚNORA 1853 VE VIDNI.

Rytina: barokní andělíček s rozevřenou knihou, sedící na dvou foliantech.
V Hranicích 1853.

1. Poslyšte krajané milí,
co vám povím v tuto chvíli,
jak se jest ve Vídni stalo,
v pravdě, v skutku vykonalo.
2. Roku tisíc osmistého,
a tři a padesátého,
sice měsíce února,
právě v polední hodinu.
3. Šel císař pán na procházku,
by on dokázal tu lásku,
jak on své děti miluje,
že on jim srdce daruje.
4. Jakožto Otec laskavý,
chtěl on vidět své poddaný,
by on se s nimi potěšil,
a snad s některým promluvil.
5. Jehožto Jasnost císař pán,
šel jest na špacír tedy sám,
hrabě adjutant u něho,
doprovázal ho samého.
6. Ve Vídni byl mladík jeden,
leta stáří dvacet jeden,
Ján Libány se jmenoval,
do Vídne on přirázoval.
7. Z osady Esekvár pošlý,
z Uher on rodič byl vyšlý,
náboženství křesťanského,
jazyku byl uherského.
8. Krejčířem byl vyučený,
jeho otec též nejiný,
řemesla též takového,
měl on syna nezdárného.
9. Když on jest do Vídne přišel,
množstvo svých známých našel,
toto jej dlouho netěšilo,
nic se jemu netrefilo.
10. Opovázlivost tyrana,
lehkovážného křesťana,
císaře pána zabítí
chtěl ho ze světa zpravití.
11. Nezdařilo se to jemu,
mladíku lehkovážnému,
císař pán nezamordován,
nýbrž při zdraví zachován.
12. Marné, darebné myšlení,
a ďábelské pokušení,
brzy ho k tomu přivedlo,
a jeho k zlému zavedlo.
13. V tandlmarku on si nůž koupil,
přes 10 coulů dlouhý byl,
který se pro něj šikoval,
by monarcha zamordoval.
14. Místo hodiny polední,
dostal ďábelské myšlení,
nůž brousil tak velmi prudce,
jak chtěl dát ránu hluboce.
15. Přes město on se rychle bral,
k bráně zahradní pospíchal,
kdež císař, též adjutant stál,
toho mordu se nenadál.
16. Šedesát kroků stát zůstal,
by osobu jeho zejskal,
Jeho Jasnosti císaře,
chystal on se co nejhůře.

17. Právě v polední hodinu,
bral se on pomáli k pánu,
osum kroků od něho byl,
když náhle k němu přiskočil.
18. Jako jest tigr zuřivý,
byl ten mladík žádostivý,
k císaři pánu přistoupit,
a nůž mu do krku vrazit.
19. V okamžení ho chytili,
a k právu hnedky přivedli,
k smrti hned byl odsouzený,
a na provaz pověšený.
20. Císař pán velkým leknutí,
nevěděl co se má díti,
jak se on toho nenadál,
když šel skoro na špacír sám.
21. Protož raduj se krajane,
že Jasnost císař zdravý je,
vzdávej Bohu díky, chváli,
že jest zdravý, zachovaný.
22. Modli se za otce tvého,
císaře pána věrného,
jest on otec jak přísluší,
zachovává celou říši.
23. Byvše jeho děti milý,
zastal, by v pokoji byli,
by jeho věrná ochrana,
byla krajanů obrana.
24. Tu písničku dokonávám,
s radostí ti ji podávám,
chraň se vždy zlého myšlení,
nepřijdeš marně k zmaření.

(Soupis č. 86)

PISEŇ K USTRNUTÍ O HROZNÉM ZEMĚTŘESENÍ V HLAVNÍM MĚSTĚ LISABONU A JINÝCH MĚSTECH ZEMI PORTUGALSKÉ. DNE 1. LISTOPADU LETA 1755.

Dřevoryt: žena modlící se nad rovem s křížem, otevřenou knihou a lidskou lebku

V Brně, 1863. Tiskem a nákladem Viléma Foustky.

Zpívá se jako: „Na stokrát buď pozdravená matičko Anno svatá“, ec. Aneb z jednoho verše dva, jako „Kvilit musím přenáramně“, ec.

1. Ach věrní praví křesťané
hledme činit pokání,
splačme nad našima hříchy,
pro Krista jeho rány.
A na to si nemysleme,
že věčně živi budem,
nýbrž před soudce božského,
věřme že někdy přijdem.
2. Z našich hříchů nepravostí
počet dáti musíme,
co z nás v skutku jedenkaždý
do zajista zkusíme.
Dost my v naší české zemi
zlých novin uslyšíme
však to jenom za žert máme,
a tomu nevěříme.
3. Ach jistě byste věřili,
kdyby tato metla vás,
dotekla se mocí božskou,
každý by se strachy třás.
Kteroužto Bůh všemohoucí,
na město Lisabona,
toho roku jest ukázal,
jak nám je zpráva daná.
4. To v království portugalském,
překrásné město stálo,
nad jiné vznešený město,
mnohem pěknější bylo.
Skrze velkou moc božskou,
jak jest přišlo k zkažení,
že koliko tisíc domů
jsou hromady kamení.
5. Leta tisíc sedmistého
padesáte pátého,
dne prvního listopadu,
co jest se přihodilo.
Mezi devátou desátou
hodinou se to stalo,
kolik tisíc domů, lidu
pojednou zkázu vzalo.
6. Na den Všech svatých, když právě,
lidé v kostelích byli,
mnohý rodiče své dítky
více jsou nespátřili.
Neb se z nenadání stalo
hrozné zeměřesení,
při tom měšť Lisabona,
však ne po celé zemi.
7. Nýbrž i okolní města
velkou škodu trpěly,
obzvláště který od moře
nedaleko ležely.
Však to velký krásný město
Lisabona řečený,
takovou škodu trpělo,
vyslovit možná není.
8. Nebo kolik tisíc domů,
v hromadu se zbořilo,
od toho zeměřesení,
v grunt a zkázu jest přišlo.
Královský palác, též mnoho
velmi pěkných kostelů,
na hromadu se zbořilo,
mnoho krásných klášterů.

9. Ach ubozí františkáni,
kapucíni i panny,
který na modlitbách božích
ustavičně trvali.
Velebných otců duchovních,
z řádu františkánského,
ze dvou set jestli čtyřicet
živých jest, tak je mnoho.
10. Snad skrz jednoho hříšníka,
museli z světa jíti,
jistě že za to korunu
nebeskou budou míti.
Neb na jedenkrát sto tisíc
lidu o život přišlo,
a to jen v pěti minutách,
nešťastně jest se sešlo.
11. Lidi sem tam strachu plni,
utíkati jsou chtěli,
však na ně z věží a z domů,
kusy zdí jsou padaly.
Na to ještě potom velký
oheň jest se z toho zňal,
a tak že sotva pátý díl
toho města zanechal.
12. Však docela všecku zprávu
ještě z toho nedávám,
jen zatím pro polepšení
mnohým tu píseň zpívám.
Abychme my v naší zemi
hříšní se polepšili,
a jak nás Bůh trestat může
to skutečně věřili.
13. Však ale milostivý král,
z města se salviroval,
sám jediný 20 hodin
beze všeho jídla trval.
- Všichni lidé jenž živi jsou,
a z města ven vyběhli,
ti v poli pod širým nebem,
nouzi a hlad trpějí.
14. Potravy tam žádná není,
přišlo všecko k zkažení,
jejich žalost a kvílení
vyslovit možná není.
Mlýny se všechny zbořily,
potrava jim shořela,
můžem bolestně povázat,
jaká to žalost byla.
15. To krásné město Lisabon,
dvě míle dlouhé bylo,
půl druhý míle široký,
a nyní jest zkaženo.
Ach! pro pět ran Krista Pána,
všichni věrní křesťané,
čičme nad hříchy pokání,
dokud ještě čas máme.
16. Abychom nezakusili,
nespatřili božskou moc,
zvolejme Kristu Ježíši,
a žádejme za pomoc.
By takovou přísnou metlu
od nás hříšných odvrátil,
jak časného tak věčného
trestu jeho nás zbavil.
17. Zvolejme hlasem srdečným,
ó náš Pane Ježíši,
ty jsi náš Bůh, ty jsi náš pán
a říditel nejvyšší.
Chraň nás ode všeho zlého,
buď dobrotivým pánem,
tě chceme ctít, zvelebovat,
na věky věkův, amen.

Za všechny tam zemřelé: 1. Otče náš ec. a Zdravas Maria ec.

(Soupis č. 128)

NOVÁ PÍSEŇ ANEB: TRUHLIVÝ PŘÍBĚH, KTERÝ SE STAL BLÍŽ MĚSTA JAROMĚŘE.

Dřevoryt: plačící muž u sarkofágu nebo katafalku, u něho ležící jelen
Tiskem v Praze

1. Přistupte sem ke mně blíže,
o křesťane roznítilý,
budu vám píseň zpívati
nakloňte srdcí svojich,
kterak se Bůh hrozně hněvá,
proto že ho nectíme,
rok po roku pořád hůře,
na tom světě činíme.
2. Poslechněte o křesťane,
co se nedávno stalo,
nedaleko Jaroměře
skutečně vykonalo,
s Terezií Bok nazvanou,
s jedinou dcerou jeho,
kterak toho otce matku
by srdce nebolelo.
3. Jedenáctého septembru,
jedenáctou hodinu,
jedinká dcera Boková,
od svých rodičů z domu
vyslaná jest s vyřízením,
do mlejna Belunského,
ještě ne třináct let stará,
poslyšte co se stalo.
4. Adolf Hudlivánek jménem
jenž byl v Hradci zrozený,
soukenickému řemeslu
v Turnově vyučený,
jdouce touto cestou taky,
tam to děvče dohonil,
ach pro pět ran Krista Pána,
poslyšte co učinil.
5. Nedaleko Jaroměře
na Náchodské silnici,
Adolf Hudlivánek pravil,
děvče dej mně čepici,
o kterou jsem v noci přišel,
když jsem na lukách ležel,
děvče od něj pospíchal,
on za ním rychle běžel.
6. Na to angorový šátek
s krku si hnedky strhnul,
do náručí ji popadnul,
do žita s ní zaběhnul,
děvče počalo křičeti
a o pomoc volati,
on jí ale hubu držel,
by nemohla křičeti.
7. Ach pro pět ran Krista Pána,
on to děvče popadnul,
z klobouka mu pentli strhl,
na krku mu ji zadrhnul,
dobře mu s ní krk zatáhl,
by křičeti nemohlo,
pár minut to jen trvalo,
hned se s světem loučilo.
8. Tak jako ta krásná růže,
když zahradník utrhně,
tak zvadlo tělo její,
tej překrásné mrtvole,
květla v svém třináctém roce,
jako krásné lilium,
Bože dej jí radost věčnou,
a připoj jí k andělům.
9. Adolf Hudlivánek viděl,
že nedaleko lidí,
asi dvacet šest kroků,
a že již děvče mrtvý,
do outěku se hnedky dal,
děvečka ho viděla,
která od jejích rodičů
za ní vyslaná byla.

10. Která dřív než k místu přišla,
tu již na cestě slyší,
že pár kroků, a sic v žitě
zabitě dítě leží,
která se velmi ulekla,
a hned tam pospíchala,
a když na to místo přišla,
hned to děvče poznala.
11. Vtom se trefili pacholci,
ten její pláč slyšeli,
co se stalo nevěděli,
hnedky tam k ní běželi,
a tu spatřili člověka,
že tam odtud utíkal,
děvčátko tam zanechali,
jeden za ním pospíchal.
12. Vtom se trefil ještě druhý,
hnedle sou ho chytili,
do Jaroměře do města,
právu ho odevzdali,
on se ale hnedle přiznal,
že on ten mord vykonal,
slavný ouřad Jaromeřský,
do Hradce ho odeslal.
13. Tu překrásnou pannu vzali,
do Jaroměře nesli,
všecky prostředky schledali,
by ji k sobě přivedli,
však ale nic neplatilo,
to jejich přičinění,
děvče zmordované bylo
Bože dej mu spasení.
14. Teď sem již v Hradci odevzdán,
všemu světu vale dám,
komu sem kde co ublížil,
všecky pro Boha žádám,
abyste mně odpustili,
neb sem v těžkém vězení,
nevím dne ani hodiny,
kdy budu odsouzený.
15. Dvacet osm let jest věk můj,
v Hradci sem narozen byl,
z Jozefštotu Terezii
Bokovu sem zavraždil,
teď očekávám s bolestí
od slavné appellatione,
padle mých spáchaných činů
jaká přijde sentence.
16. Ach nastojte dne čtvrtého
septembru řečeného,
a to roku běžícího
čtyřicet a prvního
jest lešení vystavené,
smrti ortel přečten byl,
abych za moji vinu,
provazem odpraven byl.
17. Nyní se již k smrti chystám,
o můj Pane Ježíši,
odpusť mně mé provinění,
vem na milost mou duši,
nebo mých hříchů lituji,
jich zkroušeně vyznávám,
abys mě přijal na milost,
za to tebe žádám.
18. Napomínám vás rodiče,
by ste dítky trestali,
všecky mládenci a panny
ze mně si příklad vzali,
by se Boha nespouštěli,
ze mně si příklad vzali,
aby tak ohavný konec
tak jako já nevzali.
19. Ach teď již jdu k mé smrti ven,
buďte tu s Pánem Bohem,
poručím vás všecky Pánu Bohu,
ach již jsem za bránou ven,
smrt na mne pomalu tluče,
nedá mně žádný pardon,
přijmi mě Bože na milost,
na věky věkův Amen.

(Soupis č. 45)

NOVÁ PÍSEŇ K PANNĚ MARIÍ SVATO-KŘTINSKEJ S MNOHÝMI DŮVODY
Z KNÍŽKY KŘTINSKEJ VYTAŽENÁ A SEPSANÁ.

Dřevoryt: Maria s dítětem před oponou
Vytiskněná v Litomyšli, 1809
Ozdobný pás z paragrafů

1. Sem sem pospíchejte,
do Křtinského oudolí
v rychlosti chvátejte,
rodičové i s dítkami,
krásné mládenci a panny,
Marii pozdravte.
2. Opuštěné vdovy,
se svýma sirotkama
pospěšte k Marii,
před její oltář padněte,
oč koliv žádati budete,
obdržíte od ní.
3. Byl tě jeden slepý,
jménem Jiří Štandeský
měšťan Litomiský,
ten důvěrnost k Marii vzal,
do Křtin dovíst se nechal,
k lékařce nebeský.
4. A když do Křtin přišel,
u lékařky nebeský
slepoty byl zproštěn,
tak že měl své oči zdravý,
důkaz v Křtinskej knížce stojí,
zdravý domů přišel.
Stra. 39 kap. 1.
5. Opět věc předivná,
jistý Tomáš Habrda
měšťanín z Vyškova,
ten měl synáčka jednoho,
Jan Anton jest jméno jeho,
dvanáct let starého.
6. Tři a třiceti neděl,
ten nebohý synáček
nemocný jest ležel,
7. Rodičové jeho,
do Křtin k Panně Marii
šťastně odvedli ho,
němý promluvil ta slova:
Zdravas buď Panno Maria,
řeč mu navrácena.
8. Ten velký zázrak,
ti dobří rodičové
dali sou malovat,
do Křtinského chrámu Páně,
k cti chvále Marii Panně,
na památku nechat.
Stra. 47 kap. 2. 1684.
9. Hluchý sluch nabyli,
též i mnohý podsedlý,
ďábelství pozbyli,
též mnohý ženy rodící,
došly ve Křtinách pomoci
u Marie Panny.
Stra. 51 kap. 3. Stra. 70 kap.
10. Roku 1697. Stra. 67 kap.
7. Roku 1694.
10. Sto a šedesáte,
stalo se těch zázraků
u matky přesvaté,
který sou v knize zapsaný,
hodno věrnýma svědkami,
potvrzený, máte.
Stra. 197 kap. 29.

11. Císaře našeho,
to Františka prvního
chraň od všeho zlého,
chraň od moru, hladu, vojny,
uděl nám časy pokojný,
dej léta ourodný.
12. Též i církev naši,
chraň matko svato Křtinská
v ty tak těžké časy,
všechny školní učitele,
ať cvičejí dítky malé,
ke cti Boží chvále.
13. My nehodné dítky
naši prosbu skládáme
u Marie Matky,
by se ráčila smilovat,
našim rodičům vyžádat,
dlouhé živobyті.
14. V očistci za duše,
přimluv se o Maria
u Krista Ježíše,
rač jim v té velké bolesti,
Maria brzo spomocť,
do nebeské říše.
15. Zde na zem padáme,
za svatě požehnání
Maria žádáme,
spomoz, na cestě Maria,
ať se s všema domácima,
zas šťastně schledáme.
16. Jestliže Maria,
sem tady naposledy
to žádá duše má,
když bude mět vyjit z těla,
bys ji před ďábly chránila,
svým pláštěm zakryla.
17. Když budu mět skonat,
Ježíš, Maria, Jozef,
budu ještě volat,
tak aby tenkrát duše má
po smrti v nebesích s váma,
mohla se radovat.

(Soupis č. 47)

NOVÁ PISEŇ O UBOHÉ ROBOTĚ

Dřevoryt: skupina tří diskutujících sedláků s rýčem, kosou a cepem v polo-městském oblečení. Znaky dvou měst, krajina v pozadí.

1849

1. Jak můžem být rádi
bratři kamarádi
že je robota pryč,
nechodíme na ni.
2. Nastalo nám léto,
můžeme být rádi,
že nám na robotu
neporoučí žádný.
3. Sedláci jonáci,
ti jsou nyčko páni,
nesmí jim poroučet
na robotu žádný.
4. Sedláci jonáci
ti mají svobodu;
robota jim padla
milujou hospodu.
5. Robota jim padla,
desátek nemají,
budou se sedláci
jmenovat zemani.
6. Ourok již nedají
víc žádné slepice,
můžou dát sedláci
na kuráž čepice.
7. Císař pán Ferdinand
dal nám konstituci,
že můžou být všichni
sedláci myslivci.
8. Páni v kanceláři
mají mluvit česky,
nebudou sedláci
prodávat německy.
9. Svoboda je zlatá,
ale poddanost zlá
radujme se z toho
že scípla robota.
10. Že scípla robota,
jak ono to mrzí,
mnohého šafáře,
že musí pást kozy.
11. Však jindá šafáři
ti bývali páni,
na každé robotě
sedláky bivali.
12. Včilka jsou šafáři
jako myši v dírách,
není jich k spatření
víc na panských dílách.
13. Že scípla robota,
že již pominula,
z toho se raduje
i každá kobyla.
14. Z toho se radujou
všecky selský volí,
že se té proklaté
roboty zbavili.
15. Z toho se radujou
i všickni sedláci,
nebudou jim roznášet
chleba pacholci.
16. Jaká je to radost
pro všechny sedláky,
hořary, domkáři,
všichni taky chalupníky.

17. Že již víc nepůjdou
na žádnou robotu,
neb jest zaražená
jako kůl u plotu.
18. Nebohá roboto
dostalas po fraku,
již nebudeš více
zvyšovat frňáku.
19. Ach jak bylo skoro
těm pánům do pláče,
když ji zakopával
sedláček kopáčem.
20. Kterak jsou ti páni
mnozí zaplakali,
když ji sedláčkové
po hlavě tlapali.
21. Na staré hrabice,
na kosy radlice,
na brány zvonili
již nevstane více.
22. Modli se sedláčku
pobožně každý den
že nemusíš smekat
klobouček před drábem.
23. Modli se sedláčku
pobožně den každý,
že nemusíš nosit
čepičku pod paždí.
24. Však již mnozí drábi,
pozbyli své vousy,
nyčko budou škrábat
ze řepy frňousy.
25. Taky na vás přišla
pomsta vy zlí drábi,
co jste robotníkům
hůlkou vypláceli.
26. Zůstaň roboto spát,
a nevstávej více,
nebs byla škaredá
jak stará opice.
27. Máš na sobě ležet
tuzе těžký kámen,
zůstaň v hrobě ležet
a spi se satanem.

(Soupis č. 89)

VII.

(Zpívá se jako „Na hranicích města německého“)

1. Poslechněte mládenci a panny
píseň tuze přeukrutnou
ach o tom strašlivém mordování
až vstávají vlasy na hlavách.
2. V Mynchenu žil vůdce přeukrutný
ten chtěl stále hrabat víc a víc
na svědomí měl on krve putny
Rinaldo byl proti němu nic.
3. A ten vůdce vidíte ho tady
aby hodně jmění ulovil,
tak si sehnal kolem kamarády
loupežnickou bandu založil.
4. První z nich ten napáchal se zla dost
těžko kdo to po něm napraví.
Ti, co nešli s nimi měl zlost
byl to Gebls, ďábel pajdavý.
5. Druhý z nich, ten trpěl na parádu
uniformu a maršálskou hůl
vypasený zřepedu i ze zadu
zbabělec, no zkrátka velký vůl.
6. A ta banda, ta řádila tuze
každý z nich byl jako vztekly pes
celá Evropa se chvěla v hrůze
kam přišlo Gestapo a SS.
7. Chtěli být pány celého světa
ozbrojeni jsouc až po zuby.
Kam přišli, tam po kultuře veta
převrátili všechno na ruby.
8. Krev tekla, o vítězství se snilo
s velkým V jsou všichni zmámeni
až nakonec z celé říše zbylo
jenom trosky, jámy, kamení.
9. Krví zapsán zůstane nám navždy
ze všech lotrů lotr lotrů všech
Herman Frank, jenž dirigoval vraždy
jehož nenáviděl každý Čech.

10. Na tisíc let přičknul Čechy k říši
z každé vraždy on se radoval
oprátkou ta jeho činnost čiší
teď přemítá, jak se blamoval.
11. A ten lotr, řekněme to krátce,
pro kterého patří dravčí klec,
za pochopy měl též naše zrádce
Mesner, Kožíšek, Kříž, Moravec.
12. Moravec, též jinak papež zvaný
otravoval ze všech nejvíce
už je jistě někde zakopaný
ti ostatní čistí ulice.
13. Pěkné koště jsme jim udělali
vymeteme smetí z národa
všechno pryč, co nám tu udělali
bude klid, dobře a svoboda.

(Soupis č. 164)

VIII.

NÁŘEK STARÉ PANNY NAD SVOBODNÝM STAVEM.

V Znojmě u Martina Hofmanna 1852

1. Rozmilá panimámo poslechněte
co vám chci oznámit pozor dejte
všechny kamarádky se vdávají
a mě zde svobodnou zanechají.
2. Co jsi mám začítí nevím sama
bych se předc jen brzy vdala
nechám se já krásně malovati
pak se můžu předce brzy vdátí.
3. Po těch malovaných není mnoho
nečíň toho
nebo skrze malování
pominulo brzy milování.
4. Má milá matičko vám se to lehce zdá
pro mně jest to ale tůze věc zlá
neb se v mé hlavě mozek točí
když vidím jen hošíky před očmi.
5. Nehořekujte si nic dcerušky
však se již dostane na vás všechny
přijde na vás silná regrutírka
neobstojí ani jedna holka.
6. Jest-li je to pravda má matičko
to mně zas okřeje mé srdečko
nechám se hned odvéct pod dragouny
to bude radostné bojování.
7. Z execírky budu mít velkou radost
neb jsem k tomu schopná já myslím dost
z paměti to umím jak se patří
jen když je komendant hošík hezký.
8. Má milá dceruško ty se mejlíš
ty tu execírku hned netrefíš
jen dej dobrý pozor na komando
můžeš ho pochopit velmi snadno.

9. Co pak se matičko strachujete
že já to netrefím si myslíte
neb jsem již viděla execírku
ta trvá jenom dost malou chvílku.
10. Ta execírka není tak hrozná
ale potom když se strhne vojna
musejí babky na pomoc
jestli chtějí nepřítelů přemoci.

(Soupis č. 40)

VYSTĚHOVALCI NA KRIM NECHTE SOBĚ CHUŤ ZAJÍT. KRATOCHVILNÁ
PISEŇ PRO ČESKÉ KRAJANY.

Dřevoryt: Poseidón s chotí na útesu, v pozadí dvě plachetnice.

Tisk S. Pospíšila v Chrudimi 1862

Ozdobná linka

Zpívá se jako: Při vodě tam velmi krásně V nejtajnější svatyně.

1. Přátelé, ach! to je švanda
jak lid nemá rozumu,
žene se jich celá banda
rovnou cestou do Krimu;
do Krimu v té velké Rusi,
tam prý život býti musí,
na pomezí tureckém:
jako v ráji hanáckém.
2. Na cestu prý užívají
převydatné podpory,
až jim z kapes přetýkají
samý tvrdé tolary.
Pěšky nesmí jíti žádný;
aby se snad neschválil,
čeká na něj kočár řádný,
by jej na Krim zprovodil.
3. Na Krimu tam zrovna z kraje
z tykví teče medu dost,
toho do sebe hned vsaje
každý cizozemský host;
prasátka již upečená
po ulicích běhají,
ptáčátka pak usmažená
nad hlavami lítají.
4. V každé obci, jaká tu je,
veřejný jest vinný sklep,
k pečení se přikusuje
čerstvý svatojánský chleb;
knedlíky jsou namáčené
do omáček s mandlemi,
maso křehce uvařené
jí se jenom s datlemi.
5. Práce se tam sama děje,
všecko roste samo jen,
obilí se samo seje,
sama odbývá se žeň.
Vystěhovalec jen leží
někde doma za kamny,
a přec vejdělek mu běží
neslýchaný, náramný.
6. Lidé, lidé, rozum mějte,
mozek vemte do ruky,
lákadel se vystříhejte
svůdcům srazte paruky.
Na Krimu nic nazbyt není
chudý má tam bídu jen,
s práci jest tam těžké dření,
blaženost tam jest jen – sen.

(Soupis č. 206)

**SBIRKA ČESKÝCH PISNÍ. TOUHA PO VLASTI DLE ZPRÁVY VYSTĚHOVAN-
CE Z RUSKÉHO KRIMU.**

Dřevoryt: plachetnice na moři
Tiskem S. Pospíšila v Chrudimi 1862.

Zpívá se jako: Při vodě tam velmi krásně V nejtajnější svatyně.

1. O jak krásně měsíc svítí
na obloze nebeské;
když osvětluje ty hory
přemilé země české,
tam to lesknoucí se Labe
rozprostírá září svou,
kde hbité vlnky bublají
skrz Praha mnohověžitou.
2. Tam když jsem já někdy býval,
v míru, v svatém pokoji,
mezi bratřími českými
v roztomilém oudolí;
sedával jsem při měsíčku
po boku mé divenky,
větříček libě províval
s vláskami mé milenky.
3. Náhlá touha překvapila
srdce mé nezkušené,
abych opustil vlast drahou
i mé děvče spanilé;
do vzdálené země ruské
také jsem vycestoval,
s milenkou a mými bratry
na věky se rozehnal.
4. Však brzy mne omrzelo,
jiný svět probíhati,
po mořích, pustých krajinách
musel jsem moc vystátí.
Tu jsem zpoměl na drahou vlast,
a své děvče upřímné,
které pro mne v zdálenosti,
prolévá slze hořké.
5. Milenko má, kým jsem v vlasti,
kdež jsme mohli již být své,
kde jsem žíval v spokojnosti,
miloval přátele mé;
nyní snad v cizí krajině
celá slast má zahyne,
od tebe, milenko vzdálen,
kdopak na mne vzpomene?
6. Ach kým jsem raděj v své vlasti,
v té největší sprostnosti,
nežli zde v cizém národě
v otrocké povinnosti,
kde se praví, že jest blaho
ověnčené slastěmi,
zatím jest tam nevýslovná
bída až k úmoření.
7. Blahé Čechy, kde jsem zrozen,
ach tam jest ouplná slast,
za horama, velkým mořem,
jest má drahá česká vlast,
tam kde se Labe rozlívá
též i řeka Vltava
skrze naše krásné město,
nazývající se Praha.
8. Tam, kde denně zbožné hlasy
se vznášejí k obloze,
tříkrát za dne zvonů znění
rozléhá se v obloze;
ach tam celé moje blaho
na věky jest ztracené
a mé jméno v ústech českých
od přátel pohaněné.
9. Tebe má drahá milenko
musím předce spatřiti,
Bůh dá, že se do Čech vrátím,
s tebou se chci spojití,
ach drahá vlast, přijmi mne zas,
klečíc tebe odprosím,
v tobě chci své kosti složit,
zemi krimskou opustím.

PISEŇ SVĚTSKÁ O MNOHÝCH ŽENÁCH VELKÉ CHYTROSTI A JEJICH
MLSNOSTI.

Dřevoryt: žena v poloměstském oblečení stojící u rozkvetlého keře
Hnedky od mojí mladosti

Dřevoryt: andělíček u barokní vázy s květinami

1. Hnedky od mojí mladosti
měl sem děvčata rád,
ta která je nejpěknější
kdybych ji moh dostat.
2. Ten kdo chce hezkou ženu mít
má mít kapitáli,
co žádá ve všem k službám bejt
dělat jí po vůli.
3. Však bez všeho uvážení
byly mé myšlínky,
nevěděl jsem jak jsou chytrý
některý pannenky.
4. Mám pannu krásnou,
jak by ji malíř vymaloval,
kdyby mně to Bůh dal.
po tej touží srdce moje
5. Chtěl jsem se letos oženit
nemohu pro psotu
a skrz ženský pokolení
a jejich mlsnotu.
6. Dost sem dlouho pozoroval
až jsem je vyzkoumal,
kterak jsou muži šizený
hnedky vám povím dál.
7. Rád bych vzal sobě takovou,
která moc vydělá,
ach trpký chléb je od ženy,
která ho muži dá.
8. Muž musí vždycky kušovat
nesmí říct co chce jíst,
žena ale nepostačí
kafe a víno pít.
9. Mnohá zase v ranním čase
ani kříž nedělá,
flašku s kořalkou v kuchyni
když křeše objímá.
10. A dřív než oheň rozdělá
nestačí žejdlíček,
muž ale leží v posteli,
neví nic holeček.
11. A když přijde do světnice
a muž se probudí,
žena hubu vyplachuje,
kořalka z ní smrdí.
12. Dejchá na zeď celá bledá
praví mně je na nic,
kdyby sis dal kafe vařit
šáleček nebo víc.
13. Mnohou zase když muž pošle
pro maso do krámu,
grošíček na kořaličku
vezmu v svou ochranu.
14. Každý den o půl libřičky
masa míň kupuje,
muž na váhu na řezníka
při obědě kleje.
15. Mandle fiky a merunky
když nejvíc platějí
tenkrát se mlsné ženušky
k svým mužům fatějí.
16. Jednu ruku kolem krku
a druhou má v kapse,
když mu peníze vybere
dobře selže zapře.

17. Zanechejme my ženění
nám tak dobře dost,
jsme zbavený pokušení
nemám žádnou zlost.

18. Eva v ráji skrz mlsnotu
ponejprv zhřešila,
taky dcery pozůstalé
po sobě nechala.

19. Adye milé ženušky
již se s vámi loučím,
jestli jsem vám v čem ublížil
odpusťte, vás prosím.

20. Však se to dobrých netýce,
jen co je taková,
kterej se ten zpěv nelíbí
budem zpívat znova.

(Soupis č. 155)

Dřevoryt: středověký hrad s klenutým mostem

PRAVDIVÁ PÍSEŇ O VÍDEŇSKÉ PATÁLII, VŠEM MILOVNÍKŮM STAVU VOJANSKÉHO NA SVĚTLO VYDANÁ.

Má známou notu.

1. Alou páni muzikanti,
hledte pilně pozor dáti,
o vídeňské patálii,
hledte mně zvučně zahráti,
na tom place u Vídně,
byla jest patálie,
vivat císaři,
vivat též princ Karli.
2. Jeden a dvacátého máje,
o svatodušních svátcích,
na Boží hod časně ráno,
juž jsme stáli na placích,
tam jsme se postavili,
silně oheň dávali,
vivat náš slavný císaři,
vivat též náš princ Karli.
3. Druhý den prostřední svátek,
hned zrána na svítání,
byla zas z kusů střilení,
všudy na všechny strany,
princ Karl ten s námi jede,
a nás komandýruje,
vivat náš slavný císaři,
vivat též náš princ Karli.
4. Na třech místech pravda jistá
moc lidu jsme ztratili,
jenom když jsme byli šťastní,
a plac jsme obdrželi,
též vídeňští měšťtiani,
velkou radost měli,
když viděli naši kuráž,
kterak jsme se bránili.
5. Lidi jak muchy padali,
a po zemi leželi,
my zde na to nic nedbali,
předce k šturmu běželi,
- a zrovna na patryje,
s šturmem běželi silně,
vivat náš slavný císaři,
vivat též princ Karli.
6. Tuhle leží můj kamarád,
je vedle mne zabitý,
moc jich okolo mne leží,
těžce plezírovaný,
smutně se ohlíží,
na svoje kamarádi,
vivat náš slavný císaři,
vivat též princ Karli.
7. Ach spomozte kamarádi,
kteří jste k nám upřímní,
nenechte nás tu zahynout,
v naší předrahé krvi,
odneste nás na strany,
kde jsou naše lékaři,
vivat náš slavný císaři,
vivat též princ Karli.
8. Lékař přijde převazuje,
nade mnou hlavu vrtí,
nedám jemu ani krejcar
za jeho živobyťi,
neb jest silně raněný,
tuzé plezírovaný,
vivat náš slavný císaři,
vivat též princ Karli.
9. Ach mé milé rodiče,
kdybyste mne viděli,
kterak náramně krev stříká,
plakat byste museli,
ach již felčar ke mně jde,
a rány zavazuje,
a feldpáter u mne stojí,
k smrti disponýruje.

10. Já si z té mé bolesti
dosavád nic nedělám,
pro milost císaře pána,
mou drahou krev vylejvám,
pro Karla bratra jeho,
neb jsou hodni toho,
nešanuju živobyti,
smrt podstoupím pro něho.
11. Druhý den po patálii,
přišel císař do logru,
a to se svým bratrem Karlem,
přehlídnout svou armádu,
jak ho slze polily,
když tak viděl své lidi,
co jich na těch místech leží,
pomíchaný s Francouzi.
12. Ach naše milé rodiče,
o tom vy nic nevíte,
kterak smutné svátky máme,
to si nepomyšlíte,
svou vlastní krev jak vodu,
od sebe odhrnuju,
ach Božel rač mně odlehčit,
vydržet to nemohu.
13. Ach mé milé rodiče,
co vaše dítě zkusí,
když bez ruky, neb nohy,
také půl hlavy
druhý ruce neb nohy
a třetí ve třmeně visí,
koně sem tam táhají.
14. Má matičko nejmilejší,
já k vašim nohám padám,
za vaši mateřskou lásku,
ruce, nohy vám líbám,
též tatíčku starý,
za vaše vychování,
já vám ruce, nohy líbám,
děkuji bez přestání.
15. Můj nejmilejší bratříčku,
sestro pak i přátelé,
já se s vámi loučím,
nezapomeňte na moje,
- u kterých jsem bejval;
ach pro Boha odpustte,
já vás víc neuhlídám.
16. Hned od mojí maličkosti
užíval jsem radosti,
nyní ležím v mojí krvi,
v překrutné bolesti,
ach mé rodiče, kde jste,
z mé krve mně pomozte,
vy však jste ode mne vzdáleni,
spomocť mi nemůžete.
17. Tuhle leží pan generál,
obršt vedle něho,
tuhle leží obrštlejtnant,
a pán major u něho,
mnohý ostatní oficii,
kaprálové a kmáni,
jeden přes druhého volá,
spomozte kamarádil
18. Některý na své bolesti
překrutně naříká,
kde jsou mé rozmilé děti,
má přemilá manželka,
má manželko rozmilá,
kdybys ty mne viděla,
kterak se v mé krvi koupám,
těžké srdce bys měla.
19. Obzvláště ty milé ženy,
které zde muži máte,
máte s ním několik dítek,
však ho neuhlídáte;
neb já již zde umírám,
Bohu vás všechny poroučím,
do pět ran Krista Pána.
20. Dvacet lét věku mého,
přeškoda mé mladosti,
že já musím na těch místech,
složit mé mladé kosti,
u Vídně na tom place,
sám plezírován těžce,
Božel smilůj se nade mnou,
nejsvětější Trojice.

(Soupis č. 169)

PISEŇ O ŽIVOBYTÍ A SKONČENÍ HYNKA VONDRA. V ROKU 1842.

Dřevoryt: odsouzenec mezi dvěma ozbrojenci před městskou bránou.
V Litomyšli 1848

1. Co to vidím za znamení
na tom malém stolečku,
krucifix se dvouma svíci,
přítom krásnou kytičku,
přítom 10 mužů stráž,
jejich zbraň ostře nabitá,
mé tělo obklíčil mráz.
2. Z vězení mne vyvádějí,
vedou mne na lešení,
tu mně ortel mojich činů
soudcové přednášejí,
pouta které mně vzali,
spěšně mě obmykají,
do oděvu nad sníh bílý,
vážně mě oblíkají.
3. Já ubohý Hynek Vondra
čeho jsem se dopustil,
sedlský z Polomě synek,
copak jsem se tak spustil,
patřte moji rodičové,
přečtete si můj ortel,
kat mne s provazem odpraví,
tak má odplatu fortel.
4. Závod od mého dětinství
byla navyklá lenost,
rozmohla se v způrnost zlosti
ostatně všechna nectnost,
od rodičů celá vůle,
moh sem činit co sem chtěl,
k tomu ve všem od nich hájen,
ach budiž vám věčně žel.
5. V mém dvacátém druhém roku
grunt jsem dědil sedlský,
v obci věru na Kunštátsku
mohl sem tam žít hezky,
ale moje zvyklé skutky
nutily mne vždy dále,
bych zle činil a lenošil
poňoukali mne stále.
6. Vrchní panství Kunštátského
volal mne kolikráte,
já neposlech rady jeho
ach mé činy proklaté,
chtěl pokárat jen otcovsky
by byl ze mne někdy muž,
já jsem činil svou svévolnost
den ode dne pořád hůř.
7. Neposlech jsem jeho raddy,
pokračoval jsem dále,
Bohu chvála, že již konec
dávám tu světu vále;
konečně sem se chyt ohně
statky potom vypálil,
polituj to každý člověk
nechtěj mé skutky chválit.
8. Urozený pán z Honrychu
mně milostivá vrchnost,
nezasloužil toho na mně,
bych si na něm vylil zlost,
po všechny časy nás hájil,
měl rodinu naši rád,
kterak sem se mu odměnil,
byl bych mu spálil i hrad.
9. Zapálil jsem jeden krásný
Nero dvůr vrchnostenský,
na křetinském panství druhý
patřte dítky křesťanský
na tom ještě dost nebylo,
zapálil sem taky les,
kdybych vše činy popsat měl,
nebyl bych hotový dnes.

10. Za třináct tisíc čtyry sta
a devadesát jeden,
renských dvadcet pět krejcarů
jenom co strávil oheň
od mej ruky založený,
to bych byl činil stále,
byl bych hubil s tímto živlem
zločiný skutky dále.
11. V mém plném třidcátém roku
docházím mého cíle,
Bůh to nechtěl víc trpěti,
bych to zle činil dále,
ach rodiče vemte příklad,
obzvláště milé matky,
okažte mne vašim dítkám
a mou nezbednost taky.
12. Milostné Brněnské právo
opatrně nadzvalo,
aby za mé provinění
života mně odňalo:
od jasnosti země pána
již jest ortel stvrzený,
strejce, matku i s otcem mým
zanechávám v vězení.
13. Tisíctého osmistého
dvadcátého čtvrtého
listopadu dvanáctého
bude odplata mého
tak špatného nezbedného
jednání jednou konec,
vystříhej se jeden každý
předlož moudře tuto věc.
14. Nevinně odsouzen nejsem,
zasloužil jsem této mzdy,
na tebe nešťastná matko
že jsi mne počala kdy:
tvůj cvik byl jen nabádání,
věděl sem vždy marný čin,
žalovat budu před Bohem,
žeš příčina všech mých vin.
15. Zvu vás moji kamarádi,
na mou tak vzácnou svadbu,
kat spolu s jeho pacholky
chystaj pro mne hradbu,
- ze mně sobě příklad vemte,
jaký jsem já život ved,
nezasluhuji jiného,
by byl na mne jaký zhled.
16. Teď již kráčím k mému cíli,
po Křenovej ulici,
tam pospíchej čekan stojí,
k Holomouckej silnici,
velební dva kapucíni
k Bohu mne přivádějí,
na kostele s umíráčkem
k smrti známost dávají.
17. Obracím se k tobě Bože
v mé poslední hodině,
přijmi moji hříšnou duši
odpust odpust hříchy mé,
vás vše milí rodičové,
prosím ještě pro Boha,
cvičte vašich milých dítek
máte příklady mnoha.
18. Dívejte se milé dítky
jaký stroj před sebou mám,
a za mé nezbedné činy
snad k užítku příklad dám,
v ruce kata mne odvádí,
provaz na hrdle již mám
opatruj vás od zlých skutků,
amen všeho světa Pán.
19. Tehdy již svůj běh dokonal,
křivě nazvaný Suchejbal,
za to provazem odpraven uznán,
že zlostný šibal,
proto ale každý člověk,
pomodli se za duši,
konej svoje povinnosti
co na každého sluší.
20. Každý ať v svém povolání
pracuje vždycky stále,
a hned od svojí mladosti
dává marnosti vále:
seš li od vrchnosti hájen,
nespínej se proti nim,
obhájíte každý právo,
a tvůj Bůh mnohokrát víc.

21. Kdo tuto písničku skládal,
nebyl nepřítel dětí,
rozjímal zlé vychování,
sám se musel stydět,
všemohoucí věčný Bože,
rač toto zle odvrátit,
my se k tobě utíkáme,
chcem tvé svaté jméno ctít.

22. Zachovej nás od zlých pádů,
uděl nám dobré dítky,
duchem svatým nás osvěcuj,
obzvláště naše matky,
dej nám šťastně zas odvésti,
tento tak drahý hřiven,
pak popřej s tebou přebývat,
na věky věkův Amen.

(Soupis č. 147)

NOVÁ PÍSEŇ O VELIKÉM NEŠTĚTÍ, KTERÉ SE STALO U MĚSTA ŠTÁVNICE
A BAŇSKÉ BYSTRICE V KRAJINĚ UHERSKÉ.

Rytina: dívka klečící před křížem v polích
Tisk Jozefa Groáka v Olomouci 1864.

1. Nábožní křesťané,
zastavte se málo,
budem vám zpívatí,
co se minulý rok
v Uhrách přihodilo.
2. U města Štávnice
a Baňské Bystřice,
o Petře a Pavle,
skrze velké povětří,
neštěstí stalo se.
3. Tam jest moc havířů,
co rudu kopají
hluboko pod zemí,
zlatou a stříbrnou
samou dobývají.
4. Za patronku mají
Panenku Marii
a svatou Barborku,
až jsou pod zemí,
k nim se vždy modlejí.
5. Aby náhlou smrtí
tam nezahynuli,
by matka Ježíše
a svatá Barborka
při nich vždycky stáli.
6. Ty svaté modlitby
při sobě nosejí,
než jsou do země,
padnou na kolena,
nábožně říkají.
7. Strhlo se náramné
veliké povětří
a zemětřesení,
že přišlo moc domů
při tym k zasypání.
8. A i těm havířom
šachty se sypaly,
ach Ježíš Maria
křesťane rozmilý
ustmete všickni.
9. Jak ti havířové
v té zemi volali
Panenko Maria,
a svatá Barborko
stůjzte při nás nyní.
10. Ty svaté modlitby
co při sobě měli,
viděli před sebou
ve veliké záři
stát Pannu Marii.
11. Kterážto k nim velmi
laskavě mluvila,
že jste mne ctívali
se svatou Barborkou,
já chci státi při vás.
12. Hned ti havířové
hrůzou na zem padli,
matičku Ježíše
a svatou Barborku
tou modlitbou ctíli.
13. Taky se zázrak stal
v tu chvíli pod zemí,
co byli z jinších vír,
ti nechtěli věřit
v Panenku Marii.

14. Nebo si z těch druhých
ještě smích dělali,
v té chvíli se země
velice zatřásla,
přišli k zasypání.
15. Sedmset šedesát
se jich zasypalo,
tři sta a čtyřcet
co tou náhlou smrtí
zachvácano bylo.
16. Šest dní to trvalo
než jich vydobyli,
zaplakati musel,
kdo tam přítomný byl,
kdo jenom jich spatřil.
17. Kterak jejich těla
polámané byly,
že i někteří
hlavy své napoly
rozpoltěné měli.
18. Přes tisíc sirotků
po sobě nechali,
co na tom pohřebě
se svými matkami
hořce naříkali.
19. Štýry sta a dvacet
co zdravých ven vyšlo,
skrze tyto modlitby
osm dní bez jídla
zachováno bylo.
20. Všecek lid ve spolek
pro Boha prosili
by s touto modlitbou
matičku Ježíše
s nábožností ctili.
21. Kdo jich z nábožnosti
modliti se bude
ten bez velebné
svátosti oltářní
zemřítí nemůže.
22. Panenko Maria,
matičko Ježíše,
ach stůj při nás vždycky
se svatou Barborkou
v poslední hodině.
23. My tvůj svatý obraz
chceme vždy nositi
a svatou Barborku
tou krásnou modlitbou
z nábožnosti ctíti.
24. Budiž pozdravená
Panenka Maria
i s Pánem Ježíšem
se svatou Barborkou
budiž zvelebená Amen.

(Soupis č. 90)

PISEŇ KRATOCHVILNÁ VŠEM KUŘÁKŮM A ŠŇUPÁKŮM OBĚTOVANA

Dřevoryt: kuřák v uherském kroji s dlouhou dýmku.

S povolením císař. cenzury.

Přistupte sem blíže tabačníci

1. Přistupte sem blíže
tabačníci,
něco vám zaspívám
pro legraci:
byl jsem v Praze, Hradci,
v Jičíně, v Přelouči,
naposledy jsem šel
do Moravy
v Berně mi o svatbě
povídali.
2. Co bylo za svatba
hned vám povím:
ta se vykonala
v kraji novým,
na zelené louce
u města Přelouče;
byli tam šňupáci
i kuřáci,
viděli svatební
tu regraci.
3. Piksla se vdávala,
nos si ji bral,
palec s pravým prstem
drželi bál;
fajfka se hněvala,
piksli povídala:
počkej ta obludo
usmrkaná!
zasloužíš, bys byla
ušlapána.
4. Piksla odpovídá
fajfce zase:
ty mrcho zas smrdíš
jako prase:
kdo by si tebe bral,
musel by držet bál
někde s holubami
v holubníku
proto že ty smrdíš
truc hajzlíku.
5. Fajfka praví piksli:
jdi nazpátek,
tvoji nečistotu
drží šátek:
všeckem zasmrkaný,
celý zafrkaný;
šňupák má pod nosem
vždycky kapku,
okolo frňáku
hojnost stroupeků.
6. Piksla odpovídá:
to jest čest má,
duchovní v kostele
také mne má;
pěkně mě pohladí,
žádnému nesmrdí;
kdo komu šňupeček
podáváje,
každý se uctivě
poděkuje.
7. Piksla praví fajfce:
daremnice,
po tobě musejí
mejt světnice;
kde si kuřák sedne,
prská jako jehně,
že by mohly pod ním
kachny plovat;
koutky má vyhnílé
má co škrábat.

8. Fajfka se velice
rozhněvala
po piksle skočila
a prskala:
chtěla ji ubíti,
nemohlo to býti:
nebo se jí mnozí
ujímali,
bránili, těšili,
objímali.
9. Piksla praví fajfce:
dám ti pěstiti,
ty jsi na tom světě
pro neštěstí:
kolik tisíc domů,
dokonalých dvorů
skrz tebe obludu
vyhořelo,
lidu i dobytka
zahynulol
10. Ještě ti naposled
musím říci,
s tebou není v světě
žádný jistý:
ani na ulici
s tebou daremnicí;
mnozí se v arestě
již octnuli,
skrz fajfku pokuty
okusili.
11. Neměli mládence,
jenom družbu,
ten musel zastávat
celou službu:
seděl na židlici,
troubil na zadnici
od milého rána
do večera,
to byla muzika
jejich celá.
12. Družba nebyl šňupák,
ani kuřic,
rozsápál se na ně
jako buřic
řka: co se vztekáte,
že pokoj nedáte?
však jste obě od zlé
navyklosti,
vyprázdníte obě
kapsy dosti.
13. Já tabák nekouřím,
a nešňupám,
panny mne líbají
jak marcipán;
od kuřáka hlavu
odtahuje k zadu;
šňupákovi nechce
dát hubičku,
že mívá pod nosem
rád kapičku.
14. Tak jsou jen tabáky
samá zvyklost,
jak mužským, tak ženským
dobrý pro zlost:
kdo ho neužívá,
svatý pokoj mívá;
šikuje se všude
mezi lidmi,
jest zdravý a čistý
bez vší chyby.
15. Tabákové svatbě
konec dělám,
nejvíce šňupákův
napomínám:
jen mírně šňuňte,
nos si utírejte;
nemějte kalhoty
usmolený,
by se s vámi ženy
nevadily.

(Soupis č. 129)

PISEŇ O DVOUCH MILENCÍCH, PRO MLÁDENCE A PANNY NA SVĚTLO
VYDANÁ.

Dřevoryt: dívka loučící se s vojákem
V Hradci Králové.

Tištěno a k dostání u Ladislava Pospíšila, 1864.

Zpívá se jako: „Jeden kaprál od hulánů“.

1. Slyšte drazí lidé málo,
co se jest nedávno stalo
u Malšovic na hrázce,
bude to jen o lásce.
2. Byloť jest tam děvče hezké,
trochu městské, trochu selské,
asi tři a dvacet let,
zamilovalo se hned.
3. Pro tu kaprál z Ženýkůru
láskou prudkou hned byl zhůru,
ona si mu přivykla,
žádnému nic neřekla.
4. Ačkoliv se milovali
a vzít sebe slibovali,
nechtěl jim to osud přát,
by se mohli milovat.
5. Strejček jejich jim překážel,
vždycky příčiny uváděl
nechtě připustit nijak,
by si Mančí vzal voják.
6. Takto tajně se scházeli,
často se v lese radili,
až jim ďábel v srdce vnuk,
by se vzdali těchto muk.
7. Když se zase jednou sešli,
z Hrázky do Hradce odešli,
s tou myšlenkou hanebnou
že sobě život vezmou:
8. Hrozné inštrumenty vzali,
střelnou zbraň sobě nabili,
na to ku zpovědi šli,
své hříchy Bohu řekli.
9. Potom ještě posnídali,
po hubičce sobě dali,
u sochy se pomodlili
Bohu duši poručili.
10. Odtud hned do lesa vešli,
oba v srdci smutek nesli,
jeden s druhým nemluvil,
na hroznou smrt jen myslil.
11. Kaprál štuc pod pláštěm nesa
přijde s ní do prostřed lesa,
plášť svůj na zem rozloží,
milku na něj položí.
12. Ta hned pistoli prohlíží
proti srdci si namíří,
stiskne kohoutek a – bác!
kulka najde v srdci plac.
13. Kaprál hned mrtvou urovnal,
honem svůj štuc do ruky vzal,
udělá tak jako ona,
hned jsou maustót oba dva.
14. Psaní po sobě nechali,
do něhož byli napsali:
„Za jednoho musí dva,
nejednou jít ze světa.“
15. Křesťané zaplaťte milí,
vzpomeňte si každou chvíl:
„Láska není kriminál,
dělám písničky finál.

(Soupis č. 139)

PRAVDIVÁ PÍSEŇ O VRAZEDLNÉM ČINU, KTERÝ SE STAL DNE 19. LISTOPADU 1861 V PRAZE. PŘÍČINA TOHO BYLA LÁSKA A BRÁNĚNÍ RODIČŮ, JAK SE Z PÍSNĚ DÁLE VYROZUMÍ.

Dřevoryt: meditující mladík, ležící na zemi pod stromem.

Tisk S. Pospíšila v Chrudimi 1862.

Zpívá se jako: „O láska rozkoš očí.“

1. Ach krajané rozmilí
slyšte věci podivné,
mládenci, panny spanilé
jenž lásky znáte věrné,
co se opět v pravdě stalo
skrže hrozná lásky moc,
to dne devatenáctého
listopadu tento rok.
2. Co můž být blaženějšího
jako láska, upřímnost,
zvlášt kde srdce čistého
přijde ona náchylnost,
kdos miloval vždy na světě
jestli se ti bránilo,
uznáš to sám svědomitě
co tvé srdce cítilo.
3. Mládenec jakýs, blíž Prahy
stojíc v službě úřední,
čtyry a dvacet roků starý
láskou velmi raněný,
miloval děvče jako květ
pro niž by byl život dal,
ale přeukrutný osud
vroucí lásku jim nepřál.
4. Panna byla z Hostivice
asi osmnácte let
dcerka bohatého kupce
spanilá co z růže květ,
ctnostmi všemi ozdobená
mládence milovala,
tak pro lásku odhodlaná
že by život skončila.
5. Rodiče s hroznou přísností
panně v lásce bránili,
často s velikou žalostí
oba tajně kvileli,
zdálo se jim být nemožné
víc od sebe pustiti,
umínili jsou si pevně
oba smrt podstoupiti.
6. V Praze ve vysokém domě
vzali si byt v hostinci,
k desáté hodině ráno
žádali tam sloužící:
že by rádi posnádali
hned jim pokrmy snášeli
toho se nenadáli,
co milenci smýšlejí.
7. Po chvíli stal se tam povyk
panna na židli seděla,
žádala sklenici vody
pod pravý bok střelená.
A milenec její věrný
jsa smrti odhodlaný,
tu ležel na zemi v krvi
pod krkem podřezaný.
8. Dívka až do dne druhého
v bolestech se trápila,
v svátosti Boha skrytého
s kajícíností přijala,
teprv dva a dvacátého dne
průvod pohřební měla,
v deset hodin dopoledne
od přátel oželená.

9. Mladík ten trpí bolesti
posavád v nemocnici,
ach jaké v srdci žalosti
snáší pro znejmilejší,
sotva již víc kráčet bude
na této krásné zemi,
brzy se octne při soudě
před Bohem s milkou v nebi.
10. Ach mládenci, ctnostné panny
mějte Boha v paměti
přílišného milování
hleďte se varovati,

boží ctnosti se přidržte
náruživost přemožte
neb kdo se Boha nespustí
Bůh jej též neopustí.

11. Rodiče prosím pro Boha,
v lásce dítkám nebraňte,
jaké již neštěstí mnohá
staly se, dobře víte.
Ctnost, krása víc než bohatství
bývá v tomto světě dražší,
lepší blaženost lásky,
než klenoty pozemské.

(Soupis č. 170)

PISEŇ ŽALOSTIVÁ O JEDNÉ PANÍ VE VLAŠÍCH, KTERÁ JAKO MRTVÁ
POCHOVÁNA BYVŠI, DEVĚT DNÍ V HROBĚ LEŽELA

Zpívá se povědomou notou.

1. Pozastav se, ó křesťane!
Slyš o divném skutku Páně,
Co vám budem zpívati,
Pravdivě vypravovati.
2. Co se stalo tisícího,
Sedmistého desátého,
V Mantui ve vlašské zemi,
Věřte tomu, jinak není.
3. Toho dne druhého měsíce
Března, tak počítajíce,
To v neděli masopustní,
Stal se zázrak velmi divný.
4. S jednou manželkou pobožnou,
Pána Veyčera poctivou:
Všemohoucí Pán Bůh milý
Prudkou nemoc poslal na ni.
5. Kterážto těhotná byla,
Nemoc na ni přikvapila,
Do lůže se položila,
A velmi se zarmoutila.
6. Čtyry neděl ještě měla,
Když se k porodu strojila,
Prosíc Boha přemilého,
By z milosrdenství svého
7. Ráčil jí toho dopřítí,
By šťastný plod mohla mítí,
Potom že ráda umřítí,
Chce z toho světa vyjítí.
8. Ale Pán Bůh všemohoucí
Ukázal se jest s svou mocí:
Skrz časnou smrt jí z světa vzal,
Manžela v smutku zanechal.
9. Čtvrtého dne jest pohřbená,
S žalostí v hrob položena;
Čtvero dítek též po sobě
Zanechala jest v sirobě.
10. Ó křesťane! Ještě slyšte,
Co se dále stalo, vězte:
Ti pozůstalí sirotci
Toužili po ní dnem, nocí.
11. Každého dne jsou chodili
Na krchov, tam se modlili,
U hrobu stále plačíce,
Tak matky své želejíce.
12. Když jest devět dní minulo,
Co tělo pohřbeno bylo,
Děti opět na krchov šly:
Když k hrobu jejímu přišly.
13. Uslyšely líbezný hlas
Z hrobu vycházeti ten čas,
Kteráž dítěti zpívala,
Jakoby je kolébala:
14. Nynej mé milé děťátko,
Usni rozmilé robátko!
Děti jakž to uslyšely,
Rychle domů pospížily.
15. Panu otci oznámily,
Řkouce: Pantáto náš milý!
Poďte na krchov hned s námi,
Nebud' to tejno před vámi!
16. Naše matka libě zpívá
V hrobě, to dítě kolíbal
Otec jim nechtěl věřiti,
Mněje nemožnou věc býti.

17. Že mu pokoje nedaly
Děti, vždy oznamovaly,
Také s nimi na krchov šel,
A brzo ten hlas uslyšel.
18. I hned odešel k vrchnosti,
Žádaje od nich milosti,
By mu ráčili dopřítí,
By moh hrob otevřítí.
19. Což mu brzo dovoleno,
Hned se lidu mnoho sběhlo,
Muži, ženy, také děti,
I farář chtěl to věděti.
20. Když jsou pak hrob otvírali,
A truhly se dotýkali,
Hned ji rychle otevřeli,
A předivnou věc uzřeli:
21. Ana živá žena byla,
Děťátko u sebe měla;
Hned jsou ji z hrobu vyňali,
Manželu s radostí dali.
22. Řekla k němu: Muži milý,
Vem to dítě v tuto chvíli,
A nechtěj se ho nic báti,
Nemáš se proč strachovati.
23. Dítě se na otce smálo,
Jakoby se radovalo;
Potom se do domu brali,
Čistou lázeň udělali.
24. Také hody přistrojili,
Na kterýchž přítomní byli
Lidé učení, a jiní,
Chtíce slyšet slova její.
25. Řekla ona: Milí páni!
Poslyšte bez oslejhání,
Co budu oznamovati,
Hleďte sobě v paměť bráti:
26. Na Václava přenesení
Tu jsem procítila nyní
Jako ze sna hlubokého,
Těžkého a velikého.
27. Toto přítomné děťátko,
Je ušlechtilé robátko,
Na mých rukou mi leželo,
Čisté, čerstvé, zdravé bylo.
28. Každý večer, též v noci,
Každé ráno, o poledni
Pokrm pacholátko milé
Nosilo mi každé chvíle:
29. Abych pokrm mohla mítí
Pro děťátko, je kojiti;
Řeklo mi to: V devíti dnech
Máš zase z hrobu vyjít hned;
30. Tři léta pak živa budeš,
Potom zase z světa sejdeš:
Protož hled lidem mluvití,
Ať se chtějí polepšití:
31. Aby nevěry nechali,
Pravé víry se drželi,
Chtějí-li trestu ujítí,
Neb Bůh bude hrozně mstítí:
32. Neb všecko nebeské dvorstvo
Stěžuje si na křesťanstvo
Pro jich zlosti, nepravosti,
A přemrzké ohavnosti.
33. Protož již čiňte pokání,
Den soudný přijde co maní;
Bůh jistě nebude dlítí,
Hleďte k soudu se strojiti.
34. Protož běda tomu bude,
Kdo se posmívati bude,
A nebude chtít věřiti,
Že bůh pro hřích bude mstítí.
35. A tak, ó milý křesťanel
Jsou pravdivá slova Páně,
Což ráčil předpověděti,
To musí všecko tak jíti.
36. Pros Pána Ježíše Krista,
Jenž jest cesta, pravda jistá,
Ať nám ráčí pokoj dátí,
Abychom se mohli kátí.

NOVÁ PÍSEŇ MLÁDENCŮM A PANNÁM PRO OBVESELENÍ MYSLE NA SVĚTLO VYDANÁ.

Dřevoryt: bliženci ze zvěrokruhu ve čtvercovém rámečku

Dvanácte pannen ec.

Má snadnou notu.

1. Dvanácte pannen usnulo,
pro lásku svého milého,
jen jedna nespala,
milého čekala.
2. Čekala jestiř milého,
kontenta vždy upřimného,
pro upřimnost jeho,
až do dne bílého.
3. Dočkati se ho nemohla,
šla muziku štemovala,
k trubačům běžela,
troubiti velela.
4. Trub trubači na svítání,
to vše pro mé milování,
muzikanti směle,
hrejte mně vesele.
5. Když já počnu libě spáti,
hleďte mně piáno hráti,
by lásky Kupido,
nechal srdce mého.
6. Jak se ze sna probudila,
alegro mně hrát začala,
těž také trubači,
s velikou resonancí.
7. Ze zámku vyšla na špacír,
ptala se byl li tu kavalír,
v šatech premaných,
pěkně hedbávných.
8. Pažátko odpovědělo,
že tu nevidělo žádného,
jen koně vraného
a osedlaného.
9. Do své zahrádky vkročila,
snad abych ho tam viděla,
on ležel pod stromem,
probodnutý kordem.
10. Ta hned kord z něho vytrhla,
do svého srdce vrazila,
tak byl konec lásky,
darebné překážky.
11. Kdo tady půjde pojede,
každý litovat bude,
dvě krásné osoby,
obalené v krvi.
12. Nad lásku jejich vzpomene,
byť by měl srdce kamenné,
jak mnohé zavoní,
prudké milování.
13. Milovat, a neupřimně,
jestiř to všecko darebné,
milování radost
obráti se v žalost.

K o n e c.

(Soupis č. 60)

NOVÁ PÍSEŇ O ZLÉ ŽENĚ.

Dřevoryt: žena česající se před zrcadlem ve vesnické jizbě.
Ach já nešťastný v tom světě ec.

1. Ach já nešťastný v tom světě,
 jak jsem si svůj věk zkazil,
 bylo mně padesát šest let,
 když jsme se před loním ženil,
 již jest pozdě litovat,
 auvej, auvej spomínat,
 jak jsem se dříve dobře měl,
 teď se musím ženy bát.

*Tak hle je, když si starý mladou vezme
 ten musí být u ní za lokaje.*

2. Od maličkosti jsem sloužil,
 vždy se mně dobře vedlo,
 proklaté ženské plemeno,
 zlé se mně podařilo,
 třikrát za den bití mám,
 vlasy z hlavy vydfeny mám,
 snídání, oběd, večeři,
 vždycky stejnou porci mám.

*Však kdybych se někdy zmejlila,
 mohlo by to být ještě horší.*

3. Vzal jsem si ženu z hospody,
 dvacet let stará byla,
 nevěděl jsem, co v ní vězí,
 pít, karty hrát uměla,
 ještě by se mně líbila,
 kdyby si mne jen vážila,
 musím být u ní otrokem,
 všechny klíče mně vzala.

*Starý dobře nedoslejchají, tak bys se
 moh ztratit že bys ani nevěděl.*

4. Časně ráno na úsvitě,
 každý den musím vstávat,
 snídání musím uvařit,
 pilně se ve všem chovat,

strachy trnu, jak obstořím
jestli oběd recht uvařím,
sic bude zadek nebohý
já se již ženy bojím.

*Tak hle sem to chtěla mít, abys ty
nosil sukni a já kalhoty.*

5. Čtvrt na sedm kafe pije,
a já se musím koukat,
bude-li co víc poroučet,
pilně musím poslouchat,
musím se ptát, co mám vařit,
sám se musím hladem mořit,
musím si dobrý pozor dát,
abych nebyl od ní bit.

*A dyť je vřdycy lidem divnějši
když uslyšeji že žena mužovi
vybila, než když muž ženě
vyfláká.*

6. V půl jedenáctý hodiny,
teprva začne vřtávat,
tu sobě pořád vymejšli,
to a to budeš dělat,
hladem sotva můžu chodit,
že světa mne chce zprovodit,
snad by se zase vdávala,
chce se starého zbavit.

*Kdyby to již radši bylo tak starého
bych si do smrti nevřzala.*

7. Když já již oběd uvařím,
nic se jí to nelíbí,
tu sobě pořád vymejšli,
najde hned samé chyby,
jaks to uvařil, moc soli dal,
maso tvrdý cos udělal,
tu mně dá hrncem do hlavy,
abych lepší pozor dal.

*Tu jsem prubovala, jestli je hlava
tvrdši než hrnec.*

8. Jak se drobet naobědvá,
pro pivo běžet musím,
já teprva až samou noc
na oběd čekat musím,
sama si ranc nafasuje,
bitím, hladem mě sužuje,
pak teprv do hospody jde,
s jinšíma se miluje.

*Co bych s tebou se starým užila,
ty jseš doma dobrej pro hlídání.*

9. Již jsou skoro tři léta pryč,
co jsem si tu ženu vzal,
za ta tři léta jsem ještě
nikdy s ní nepoležal,
jiní za ní mně chodějí,
v noci přijdou jak zloději,
já se musím na ně dívat,
jak pěkně karty hrají.

*S takovýma škaredejma jako ty jseš
těžko se karty hraje, protože
dobře na ně nevidějí.*

10. Když já ji z toho kárávám,
straší že mne zabije,
já musím bejt vždycky zticha,
necht se co jak chce děje,
kdyby chtěla napolovic,
já bych mlčel, neřek bych nic,
ona mne nikdy neveme,
neužiju z toho nic.

*S tebou bych špatný radosti užila,
nebo ti již hlava plesníví, a ruce
se ti třesou.*

11. Mládenci příklad vám dávám,
dobrý pozor si dejte,
starý mladou tak jako já,
žádný sobě neberte,
každý sobě roven vemte,
co vám radím poslechněte,
nebudou vám za ní chodit,
sami to užijete.

(Soupis č. 94)

SOUPIS ZPRACOVANÝCH TISKŮ A PÍSNÍ

K rozborům, které uvádím ve své práci, jsem použil těchto materiálů:

1. Robert Smetana – Bedřich Václavěk, *České písně kramářské*, Praha 1949.

Písně zde nejsou číslovány, proto je v textu a poznámkách označuji zkratkou Smetana–Václavěk a stránkou. Tyto materiály jsem do Soupisu nezařadil, protože jsou publikačně dostupné. K rozborům jsem nepoužil ty texty, o nichž se domnívám, že jde o tisky, nikoliv o kramářské písně: str. 55, 62, 82, 108, 114, 174, 194, 196, 198, 204. Incipity použitých písní jsou uvedeny v Ukazateli.

Z antologie jsem analyzoval 62 textů.

2. Miloslav Novotný, *Špaliček písniček jarmarečních*, Praha 1940.

Také tyto písně jsem nezařadil do Soupisu a označuji je Novotný a stránkou. Z výše uvedeného důvodu jsem ani zde nepoužil všech textů. Tisky jsou na str. 10, 38, 114, 158, 162, 167. Incipity použitých písní jsou uvedeny v Ukazateli.

Z antologie jsem analyzoval 38 textů.

3. Publikované texty sub 1–2 jsem konfrontoval se zápisy z tradice, obsaženými v záznamech Jana Poláčka. Jsou uloženy v *Ústavu etnografie a folkloristiky ČSAV* v Brně, a protože jsou většinou bez názvu, uvádím první dvojverší a řadím je abecedně mezi ostatní texty. Další kramářské písně pocházejí ze sbírek *Státní vědecké knihovny (univerzitní)* v Brně a fondů *Muzea J. Á. Komenského* v Uherském Brodě. Texty sub 3 tvoří obsah Soupisu. Signatury uvedených institucí jsou tyto:

Státní vědecká knihovna (univerzitní) v Brně: St 128631, St 87425, St 137501, St 137503, X 26839

Ústav etnografie a folkloristiky ČSAV v Brně: A 937, A 1056

Muzeum J. Á. Komenského v Uherském Brodě: J-2, J-3, J-4, J-8

Kromě uvedených fondů jsem použil řady kramářských písní, které mám ve své sbírce. Jsou označeny poznámkou „vlastní majetek“.

Celkový počet analyzovaných kramářských skladeb je 210, z toho asi 42 % tvoří písně s převahou epiky, 21 % písně s převahou lyriky a asi 37 % je smíšených lyrickoepických písní a kramářských balad. Toto rozložení zhruba odpovídá skutečnému výskytu, jak je možné usoudit z různých sond na základě publikovaných soupisů.

1. ABECEDA

*Zpívá se jako: Stoji hruška v širém poli, ec.
Nová píseň k obveselení mysle a pro žert vydaná.*

A. a. a. Smutná novina,
Mrzne až se země svítí,

V Skalici. S povolením cis. kr. cenzury.

St 137501–4, 29 strof

2. Ach já zarmoucená
co jsem se dočkala

A 937–3, 12 strof

3. Ach můj milý krajaně,
upřímný Moravane

A 937–5, 22 strof

4. Ach přší přší rosička
spaly by moje očička

A 1056–5, 14 strof

5. Aló páni mozekanti
hledte na mně pozor dat

A 937–7, 3 strofy

6. BĚLA A VNISLAV

Zpěv mládencům a pannám.

Na blízce za městem,
tam spatříš hrob

*Vytlačení v Skalici 1835
S povolením cis. král. cenzury*

St 87425–20, X 26839–321, 39 strof

Dtto

Vytištěná u Antonína Halousky v Olomouci

X 26839–174

7. Blíže města Polné
je pěkná vesnička (zlomek)

A 1056–6

8. Byla cesta ušlapaná
o Maria Bolestná

A 937–12, 26 strof

9. CITEDLNOST LÁSKY

V samotě když sedím a se soužím, ec.

V samotě když sedím a se soužím,
srdce mé když hryže zármutek

*S povolením císař. kr. cenzury
V Skalici 1837*

St 87425–19, 8 strof

10. Co pak je to za novina
ve Vídni vzal čert Ročilda

A 937–13, 6 strof

11. Co só páni nad pánama
nad panskéma statkama

A 937–14, 4 strofy

12. DĚKOVÁNÍ SYNA NA VOJNU JDOUCÍHO MILÝM RODIČŮM,
V PÍSEŇ UVEDENÉ.

V Skalici u Škarnycla 1873

Těžko mě matička vychovala,
a z ruky na ruku překládala.

St 87425–68, 23 strofy

13. DVĚ NOVÉ PISNĚ MLÁDENCŮM A PANNÁM VYDANÉ.

V Skalici u Škarnycla 1873

Dobrou noc, dobrou noc,
Milko má

A 937–19, 5 strof

14. HISTORICKÁ PÍSEŇ O JEDNÉ BOHABOJNÉ PANNĚ, KTERÁ PAN-
NĚNSTVÍ SVÉ BOHU ZASLÍBILA.

Ach slávo, slávo nebeská ec.

Ach slávo, slávo nebeská,
lásko velká Jezu Krista!

J 8–15, 35 strof

15. HISTORICKÁ PÍSEŇ O SVATÉ JENOVEFĚ, JENŽ VZATÁ JEST Z ŽIVOTA JEJÍHO: V KRÁTKOSTI VŠEM MILOVNÍKŮM ZPÍVÁNÍ NA SVĚTLO VYDANÁ.

V Litomyšli vytištěná

Jako: Běda že jsem tě v věku mladém

Z knížecího rodu jest panna Jenovefa byla,
od mladosti Krista Pána vždy horlivě ctíla

St 87425–37, 38 strof

16. HISTORIE V PÍSEŇ UVEDENÁ O DIVNÉM ZÁZRÁKU, KTERÝŽ SE STAL ROKU 1711 DNE 7. DUBNA V KRÁLOVSTVÍ POLSKÉM BLÍŽ MĚSTA VARŠAVY, KTERAK TAM DVA ŠVÉDI VE VSI PORTOVĚ Z OBRAZU PANNY MARIE SE ROUHALI, JAKÉ HROZNÉ ZKOUŠENÍ ZA TO VZALI, JEDEN KAŽDÝ Z PÍSNIČKY VYROZUMÍ. VYTIŠTĚNÁ NEJPRVE V POLSKÉM JAZYKU V TOMŽ MĚSTĚ VARŠAVĚ A NYNÍ NA ČESKO PŘELOŽENÁ A VYTIŠTĚNÁ.

Ach křesťane rozmilý zastavte ec.

Vytištěno léta 1711

Zpívá se obecní notou.

Ach křesťane rozmilý
zastavte se malou chvíli

St 128631–42, 38 strof. Text rozebrán jako příklad č. 6.

17. HORLIVÁ PÍSEŇ O SVATÉ KATEŘINĚ

V Praze

Na sinajské hoře kvítek kvete,
jak v zimě, i z jara

St 137503–3, 14 strof

18. Já su nóbl děvče
z vysokýho rodu

A 1056–11, 3 strofy

19. Jak můžem být rádi
bratři kamarádi

A 937–23, 27 strof

20. JARNÍ ZPĚV PRO MLÁDEŽ, K UKRÁCENÍ ČASU NA SVĚTLO VYDANÝ

Tiskem A. Augusty v Litomyšli 1858

Zpívá se jako: Koulelo se koulelo červené jablíčko

U zahrádky chaloupka
slunce na ni svítí

X 26839–297, 8 strof

21. JEMNÝ ZPĚV MLADÉMU SVĚTU.

J. Bergrová v Litomyšli 1865

Fialinka květe v stínu
tmavém skrytá

A 1056–8, 2 strofy

22. JISTÁ A PRAVDIVÁ NOVINA KTERÁŽ SE STALA V ELSASKÉ KRAJINĚ NAD MĚSTEM REGENBACH TAK ŘEČENÉM, KDEŽTO Z DOPUŠTĚNÍ BOŽÍHO NA NEBI VELIKÝ HRMOT A ZVUK OD VOJSKA POJÍŽDĚNÍ TROUBENÍ A BUBNOVÁNÍ SLYŠANO BYLO, OHNIVÉ KOULE NAD MĚSTEM VIDĚNÝ A JAK DO TĚ KRAJINY MNOŽSTVÍ PTÁKŮV DIVNÝCH PŘILETELO A CO SE VÍC PŘI TOM SBĚHLO OBŠÍRNĚ JEDENKAŽDÝ Z PÍSNIČKY TĚTO BUDE MOCI LÉPE VYROZUMĚTI.

Vytištěná léta 1717

Jako: Barboro, panenka svatá ec.

Poslyšte všickni stavové
kratičké písničky nové

St 128631–18, 30 strof

23. JISTÁ NOVINA O TŘECH BOHAPRÁZDNÝCH DČERÁCH V BAVORSKÉ ZEMI, JAK SE S NIMA ĎALO, Z TĚTO PISNĚ KAŽDÝ VYROZUMÍ

Vytištěná pro uvarování zlého

V Litomyšli 1816

Zpívá se jako: Aj již, křesťane, hněv boží táhne

Nastavte uši,
nechť pravdu slyší

St 87425–1, 30 strof

24. Když jsem já šel přes jeden les
co se mně přitrefilo

A 937–36, 2 strofy

25. KRASNA PISEŇ MLÁDENCŮM A PANNÁM K POTĚŠENÍ VYDANÁ.

Chodil jsem mnoho lét, ec.

Chodil jsem mnoho lét
byl bych skoro schodil celý svět

X 26839–312, 7 strof

26. KRATOCHVÍLNÁ PISEŇ, MLÁDENCŮM A PANNÁM PRO OBVESELENÍ NA SVĚTLO VYDANÁ

*V Skalici, s povolením c. k. cenzury
Pršelo, bylo tma ec.*

Pršelo, bylo tma,
žežulěnka zmokla

St 137501–1, 12 strof

27. KRATOCHVÍLNÁ PISEŇ O DOBRÝCH ŽENÁCH PRO OBVESELENÍ
MYSLE

*Tisk u Antonína Halousky v Olomouci 1863
Zpívá se jako: „Ty pražské pannenky jsou jak holubinky“.*

Poslyšte, mládenci
můžové vlastenci

X 26839–323, 11 strof

28. Které je to městečko
co tam verbujou

A 937–39, 6 strof

29. Ležel jsem Samson zemdlený
všechna má síla jest vzata (zlomek)

X 26839–171, 11 strof

30. Mládenci a panny zastavte se
přežalostnou píseň poslechněte

A 1056–20, 18 strof

31. MORD UKRUTNÝ KTERÝ SE STAL BLÍŽ MĚSTA TEPLICE.

Jako: Pozdraven buď Františku

Poslyš křesťane milý,
zpívání mého

St 87425–31, 23 strofy

32. MORD UKRUTNÝ, KTERÝ SE STAL V MORAVĚ V KRAJI OLOMOUC-
KÉM, NA PANSTVÍ GOLDENŠTAJNSKÉM V DĚDINĚ ULLERSDORFĚ,
ROKU 1817 COŽ LÉPE Z TĚTO PISNĚ VYROZUMÍ.

*Smutný příběh chci zazpívat
Zpívá se jako: Žalostně budu zpívati horlivě k Bohu volati*

Smutný příběh chci zazpívat,
přistojícím vypravovat

St 87425–11, 29 strof

33. Na Sinajské hoře
kvítek kvete

A 937–51, 14 strof. Srv. též č. 17.

34. NÁBOŽNÁ PÍSEŇ K SVATÉ PANNĚ MARIÍ

K tvé cti a chvále pero ec.

K tvé cti a chvále pero smáčím
matko Krista Ježíše

St 137503–2, 20 strof

35. NÁBOŽNÁ PÍSEŇ K SVATÉ PANNĚ DOROTĚ.

1845

Byla svatá Dorota,
nábožného života

St 137503–1, 34 strof

36. NÁBOŽNÁ PÍSEŇ KE CTI A CHVÁLE SVATÉHO PROKOPA.

*S povolením císař. král. cenzury
V Skalici, 1835
Maličko se zastavte křesťané
Zpívá se jako: Pozdraven buď Františku*

Maličko se zastavte
křesťané rozmilí

St 87425–54, 17 strof. Text rozebrán jako příklad č. 5.

37. NÁBOŽNÁ PÍSEŇ KE CTI SVATÉHO IZIDORA, VYZNÁVAČE.

*Zastav se sedláčku milý, ec.
V Skalici*

Zastav se sedláčku milý,
pozoruj maličkou chvíli

St 87425–22, 31 strof

**38. Nad Moravou v tichém houšti
žila dívka spanilá**

A 937–50, 8 strof

39. NÁŘEK SEDLÁKŮ. PÍSEŇ PRO OBVESELENÍ MYSLE.

*Tiskem Jos. Berger-ové v Litomyšli 1865
Nápěv: V kvetoucím věku mojí mladosti ec.*

Srdce mně puká když si vzpomenu
to obzvláště na tuto nynější dobu

X 26839–304, 7 strof

Dtto

Tisk Josefa Groáka v Olomouci

X 26839–166

40. NÁŘEK STARÉ PANNY NAD SVOBODNÝM STAVEM.

V Znojmě u Martina Hofmanna 1852

Rozmilá panimámo poslechněte
co vám chci oznámit pozor dejte

Muzeum Znojmo, bez sign., 10 strof. Plné znění uvedeno v Ukázkách kramářských textů
č. VIII.

41. **Nedaleko Zborovice
stojí tam malá vesnice**

A 937–53, 7 strof

42. **NOVÁ NÁRODNÍ PISEŇ O NEVĚRNÉ LÁSCE**

Tisk u Jozefa Groáka v Olomouci

Když jsem šel pod večer na procházku,
potkal jsem panenku velmi hezkou

X 26839–173, 9 strof

43. **NOVÁ PISEŇ**

*Vytištěná roku tohoto.
Má svou notu.*

Ach můj milý krajane,
upřímný Moravane

St 87425–66, 32 strofy. Srv. též č. 3.

44. **NOVÁ PISEŇ ANEB PRAVDIVÝ PŘÍBĚH KTERÝ SE STAL V PRAJSKÉ
ZEMI, V HLAVNÍM MĚSTĚ BERLÍNĚ.**

*Rychlotisk Rudolfa M. Rohrera v Brně.
Nákladem Josefa Hescha*

Poslyš pobožná duše křesťanská,
prosím Tě pro lásku Pána Christa

X 26839–156, 28 strof

Dtto

*Tisk a náklad od Bušáka a Irrganga v Brně
1863*

X 26839–164

45. NOVÁ PÍSEŇ ANEB: TRUHLIVÝ PŘÍBĚH, KTERÝ SE STAL BLÍŽ MĚSTA JAROMĚŘE.

Tiskem v Praze.

Přistupte sem ke mně blíže,
o křesťane rozníly,

Vlastní majetek, 19 strof. Text rozebrán jako příklad č. 4. Plné znění uvedeno v Ukázkách kramářských textů č. IV.

46. NOVÁ PÍSEŇ K PANNĚ MARIÍ HOSTÝNSKÉ. TATAŘSKÉ OBLEŽENÍ V ROKU 1249, A KTERAK NYNÍ TEN CHRÁM PÁNĚ ROKU 1842 K OPRAVENÍ A ZVELEBENÍ PŘÍŠEL.

Probud'te se Moravané
všickni z tvrdého snu

V Znojmě u M. Hofmanna 1850

St 87425–16, 18 strof

47. NOVÁ PÍSEŇ K PANNĚ MARIÍ SVATO-KŘTINSKEJ S MNOHÝMI DŮVODY Z KNÍŽKY KŘTINSKEJ VYTAŽENÁ A SEPSANÁ.

Vytištěná v Litomyšli, 1809

Sem sem pospíchejte,
do Křtinského oudolí

Vlastní majetek, 17 strof. Text rozebrán jako příklad č. 7. Plné znění uvedeno v Ukázkách kramářských textů č. V.

48. NOVÁ PÍSEŇ K SVATÉMU JÁNU NEPOMUCKÉMU. VŠEM ROUHÁČOM NA SVĚTĚ VYDANÁ.

Poslyšte křesťane, malou ec.

Poslyšte, křesťane, malou chvíličku
chci vám něco zpívatí, novou písničku

St 137501–11, 20 strof.

49. NOVÁ PÍSEŇ MLÁDENCŮM A PANNÁM.

Tisk Antonína Halousky v Olomouci 1863

**Má panenka když nemíniš
mne jen z lásky milovat?**

X 26839–180, 10 strof

50. NOVÁ PÍSEŇ MLÁDENCŮM A PANNÁM K OBVESELENÍ VYDANÁ.

V Skalici, s povolením císařského krále cenzury

**Když jsem šel z jarmarku z Prostějova
přišla mně naproti moje milá**

St 137501–2, 15 strof

51. NOVÁ PÍSEŇ MLÁDENCŮM A PANNÁM K OBVESELENÍ VYDANÁ.

Tisk A. Halouzky v Olomouci 1863

**Vímť já jeden krásný zámek,
nědaleko Jičína**

X 26839–179, 12 strof

**52. NOVÁ PÍSEŇ MLÁDENCŮM A PANNÁM, K OBVESELENÍ MYSLE NA
SVĚTLO VYDANÁ.**

V Olomouci 1856

Vytištěna a k dostání u Antonína Halousky (12)

**Děvčátko krásné šlo na pouť
k jednomu klášteru**

St 137501–3, 28 strof

53. NOVÁ PÍSEŇ MLÁDENCŮM A PANNÁM NA SVĚTLO VYDANÁ.

V Skalici u děd. Škarnycla 1875.

**Bude vojna bude
kdo tam na ni půjde?**

A 937–11, 14 strof

54. NOVÁ PÍSEŇ MLÁDENCŮM A PANNÁM PRO OBVESELENÍ MYSLE
A UKRÁCENÍ ČASU NA SVĚTLO VYDANÁ.

*Vytištěná v Litomyšli
Má obzvláštní notu*

Tluču tluču, otevři mne,
než mne láska umoří

X 26839–310, 6 strof

55. NOVÁ PÍSEŇ MLÁDENCŮM A PANNÁM PRO OBVESELENÍ MYSLE
NA SVĚTLO VYDANÁ.

*Zarmuť se všechno stvoření
Vytištěná v Jihlavě
Má svou známou notu*

Zarmuť se všechno stvoření,
skrz jediné potěšení

St 137503–13, 6 strof

56. NOVÁ PÍSEŇ MLÁDENCŮM A PANNÁM PRO OBVESELENÍ MYSLE
NA SVĚTLO VYDANÁ.

*Vytištěna v Jihlavě
Žpívá se obzvláštní notou*

V samotě když vzdychám a se soužím,
po tobě když toužím

St 87425–58, 19 strof

57. NOVÁ PÍSEŇ MLÁDENCŮM A PANNÁM PRO OBVESELENÍ MYSLE
NA SVĚTLO VYDANÁ.

Když jsem šel od milý ec.

Když jsem šel od milý
pěkně mi troubili

St 137503–14, 21 strofa

**58. NOVÁ PÍSEŇ MLÁDENCŮM A PANNÁM PRO OBVESELENÍ MYSLE
NA SVĚTLO VYDANÁ.**

*Tisk a sklad u Ant. E. Zannera v Uher. Hradišti
Nákladem Jos. Nováka, kramáře v Semilech*

Málo poslechněte,
na mne pozor dejte

X 26839–160, 13 strof

Dtto

Tisk Josefa Groáka v Olomouci 1865

X 26839–178

**59. NOVÁ PÍSEŇ MLÁDENCŮM A PANNÁM PRO OBVESELENÍ MYSLE
NA SVĚTLO VYDANÁ.**

Svět měsíčku ec.

Svět měsíčku, polehoučku,
přes ten panský dvůr

X 26839–315, 14 strof

**60. NOVÁ PÍSEŇ MLÁDENCŮM A PANNÁM PRO OBVESELENÍ MYSLE
NA SVĚTLO VYDANÁ.**

*Dvanácte pannen ec.
Má snadnou notu.*

Dvanácte pannen usnulo,
pro lásku svého milého,

Vlastní majetek, 13 strof. Text rozebrán jako příklad č. 23. Plné znění uvedeno v Ukázkách kramářských textů č. XIX.

61. NOVÁ PÍSEŇ NA PŘÍKLAD MLÁDENCŮM A PANNÁM.

V Skalici u F. X. Škarnycla synů 1872

Jeden dva tři čtyři pět šest
sedm osm devět deset

A 1056–13, 14 strof

62. NOVÁ PÍSEŇ NA PŘÍKLAD VŠEM PRAVOVĚŘICÍM KŘESŤANŮM
VYDANÁ.

1850

Křesťanské dušičky,
zastavte se málo

St 87425–14, 35 strof

63. NOVÁ PÍSEŇ NA VZDÁLENOU MILENKU.

V Litomyšli vytištěná, 1833

Při lesním zde vrchu sedím,
slunce již se ukrývá

Vlastní majetek, 12 strof

64. NOVÁ PÍSEŇ NEVĚRNÝM PANNÁM K VÝSTRAZE VYDANÁ.

*Když jsem šel k mé milé
V Skalici s povolením cí. kr. cenzury*

Když jsem šel k mé milé ve dne
foukal vítr odpoledne

A 937–37, 24 strofy

65. NOVÁ PÍSEŇ O BURGYNĚ.

Tiskem Jos. Berger-ové v Litomyšli 1872

Všecko mne sužuje,
všecko mne trápí

X 26839–301, 19 strof

66. NOVÁ PÍSEŇ O DVOU ZAMILOVANÝCH A JEJICH SMUTNÉM NÁ-
SLEDKU.

V Skalici, u dědičů Škarnycla, 1876

Ku Praze jest cesta dlouhá
já se na ni podívám

A 1056–18, 12 strof

67. NOVÁ PÍSEŇ O HONZIČKU A NANINCE.

V Olomouci, 1865

Vytištěná a k dostání u Josefa Groáka

Nad Seničkou je háječek,
na něm se točí

X 26839–169, 14 strof

Dtto

V Olomouci 1858

Vytištěna a k dostání u Antonína Halousky

A 1056–22

68. NOVÁ PÍSEŇ O HRABĚTI FRIDOLÍNOVI A SPROSTÉ VILEMINĚ

Tisk A. Halousky v Olomouci

*Zpívá se jako: V samotě když sedím a se soužím,
aneb: V hrozném žalu moje rany toužím*

Na hranicích města německého
stojí skvostný hrad tam na skále

X 26839–317, 16 strof

Dtto

V Olomouci 1858

Vytištěna a k dostání u Antonína Halousky (49)

St 137503–16

Dtto

V Znojmě u M. Hofmanna 1851

Zpívá se jako: V hrozném žalu moje Nany toužím

St 87425–13

**69. NOVÁ PÍSEŇ O HROZNÉM POVĚTRÍ, KTERÝ SE STALO DNE 6. MÁJE
V MĚSTĚ HUNČOVĚ 1863.**

Tisk Antonína Halousky v Olomouci

Žalostnou věc poslechněte
křesťané roztomilí

X 26839–165, 11 strof

70. NOVÁ PÍSEŇ O HROZNÉ POVODNI U MĚSTA VIDNĚ ROKU 1830.

Křesťané rozmilí poslechněte nyní

Křesťané rozmilí,
poslechněte nyní

J 4–15, 36 strof

71. NOVÁ PÍSEŇ O CHVÁLE SEDLÁKU

V Znojmě 1850

Komu pak je jak sedlákovi,
když jde svoje obilí prodati

St 87425–41, 8 strof

**72. NOVÁ PÍSEŇ O JEDNĚCH BEZBOŽNÝCH DĚTECH K VEJSTRAZE NA
SVĚTLO VYDANÁ.**

Poslechněte rodičové, kterak Bůh
děti bezbožné ráčí přísně trestati

St 87425–2, 25 strof

**73. NOVÁ PÍSEŇ O JEDNOM ZÁZRÁKU JEDNÉ BOHABOJNÉ PANI, KTE-
RÁ SKRZE VZÝVÁNÍ NEJSVĚTĚJŠÍCH OSOB JEŽÍŠ MARIA ANNA, SVĚ
PANNENSTVÍ ZACHOVALA.**

Tisk a sklad Ant. Zannera v Hradišti 1863

O křesťane roztomilý,
slyšte smutné zpívání

X 26839–162, 19 strof

74. NOVÁ PÍSEŇ O KOMETU, KTERÁ V ROKU 1857 K SPATŘENÍ BÝTI MÁ.

Poslechněte o křesťane,
co nám jest zvěstováno

Tisk od J. N. Enders-a v Novém Jičíně 1857

X 26839–163, 10 strof

**75. NOVÁ PÍSEŇ O MORDU, KTERÝ SE STAL U MĚSTA ŠUMBERKA
V KRAJI HOLOMOUCKÉM V OKRESU ŠUMBERSKÉM ROKU 1863.**

Tisk u A. E. Zannera v Uher. Hradišti

Nábožní křesťané
poslechněte málo

X 26839–161, 39 strof

**76. NOVÁ PÍSEŇ O MORDU, KTERÝ SE STAL V HRUBÝM TÝNCI BLÍŽ
MĚSTA OLOMOUCE.**

Tisk A. Halousky v Olomouci 1863

Zastavte se prosím nyní
o křesťané roztomilí

X 26839–172, 24 strofy

77. NOVÁ PÍSEŇ O NYNĚJŠÍCH ČASÍCH.

Vytištěná roku tohoto.
Zpívá se obzvláštní notou

Ach, již se těšit můžete,
upřímní Čechové

St 87425–44, 25 strof

**78. NOVÁ PÍSEŇ O PĚTI ZAZRAČNÝCH DĚTECH KTERÉ JEDNA CHUDÁ
PANNA NA SVĚT PŘIVEDLA VE VSI ST. FRANCEZKO BLÍŽ PAŘÍŽE
3. LEDNA 1864**

Podivný příběh poslyšte
jenže se ve Francouzích stal

*Popsání zázračných dětí (prozaická zpráva). Modlitba.
Nákladem J. Fiedlera. Tiskem J. Šnaidra (dříve W. E. Foustky) v Brně*

X 26839–150, 15 strof

79. NOVÁ PÍSEŇ O PRAVDIVÉM PŘÍBĚHU, KTERÝ SE STAL NA HRANICÍCH PRAJSKÝCH, KTERAK ŠEST ROUHAČŮ BEZBOŽNÝCH SVATĚMU SALVATORU SE ROUHALI, CO SE S NIMA STALO 2 HOÚNORA V ROKU 1846, JEDEN KAŽDÝ Z TĚTO PÍSNĚ VYROZUMÍ.

V Praze, 1846

Proboha vás prosím
všickni křesťané

J 3–43, 25 strof

80. NOVÁ PÍSEŇ O PRAVDIVÉM ZÁZRÁKU, KTERÝ SE STAL VE FRANCOUZSKÉ ZEMI.

*Pro polepšení života našeho.
V roku 1848*

Polepšme se lidé
nebo již čas máme

St 87425–17, 41 strof

81. NOVÁ PÍSEŇ O PŘEHROZNÉM MORDU, KTERÝ SE STAL V RAKOUSKÉ ZEMI BLÍŽ MĚSTA NIKLŠPURKU

Tisk a sklad u A. E. Zannera v Hradišti

Přistupte sem blíž maličko
rozmilí křesťané

X 26839–159, 27 strof

82. NOVÁ PÍSEŇ O PŘEHROZNÉM MORDU KTERÝ SE STAL U MĚSTA BERLÍNA V DĚDINĚ MAINU V ROKU 1865 12. LEDNA

Žalostivou věc poslechněte,
manželové, manželky

X 26839–148, 22 strof

83. NOVÁ PÍSEŇ O PŘEHROZNÉM MORDU, KTERÝ SE STAL V LONDÝNĚ DNE 4. LISTOPADU L. P. 1863

Maličko se pozastavte
křesťané rozmilí

Nákladem J. Fiedlera, tiskem Viléma Foustky v Brně

Připojena Modlitba.
X 26839–146, 26 strof

84. NOVÁ PÍSEŇ O PŘEHROZNÉM MORDU, KTERÝ SE STAL V POLSKÉM KRAJI DNE 20. LEDNA ROKU 1863

Sklad Jana Fiedler-a

Poslechněte o křesťane
věci hrozná neslýchaná

Tiskem Viléma Burkarta v Brně

X 26839–145, 32 strofy

Dtto

Tiskem a nákladem V. Foustky v Brně 1864

X 26839–153

Dtto

Tiskem A. Halousky v Olomouci 1863

X 26839–185

85. NOVÁ PÍSEŇ O PŘEHROZNÉM ZÁZRÁKU KTERÝ SE STAL V UHERSKÉ ZEMI BLÍŽE MĚSTA PERKÁMO V R. 1865 5. BŘEZNA

Zas nová dobrota Boží nastala,
ta musí probudit taky křesťana

Tiskem Josefa Šnaidra. Nákl. Fiedlera

Připojena Duchovní stráž, to jest prosba Panny Marie a svatého Jána za dosáhnuti šťastné hodinky smrti

X 26839–149, 28 strof

86. NOVÁ PÍSEŇ O PŘEUKRUTNÉM VRAHU NA JEHO JASNOST CISAŘE PĀNA, KTERÝ SE STAL 18. ÚNORA 1853 VE VIDNI.

V Hranicích 1853

Poslyšte krajané milí,
co vám povím v tuto chvíli,

Vlastní majetek, 24 strof. Plné znění uvedeno v Ukázkách kramářských textů č. II.

87. NOVÁ PÍSEŇ O ŘEMESLNÍKÁCH

Ign. Rottenberg, Prostějov

Poslyšte páni novinku
na holomouckém okresu

A 937–77, 16 strof

88. NOVÁ PÍSEŇ O STRAŠNÉM POŽÁRU KOSTELA V MĚSTĚ EHLI NA ST. JAGO 8. PROSINCE ROKU 1864

Polepšme se lidé
čas nynější

Tiskem J. Šnaidra v Brně. Nákladem J. Fiedlera

Připojeno Popsání a Modlitba k Panně Marii

X 26839–147, 23 strofy

89. NOVÁ PÍSEŇ O UBOHÉ ROBOTĚ.

1849

Jak můžem být rádi
bratři kamarádi

Vlastní majetek, 27 strof. Plné znění uvedeno v Ukázkách kramářských textů č. VI. Srv. též Soupis č. 19.

90. NOVÁ PÍSEŇ O VELIKÉM NEŠTĚSTÍ, KTERÉ SE STALO U MĚSTA ŠTÁVNICE A BAŇSKÉ BYSTRICE V KRAJINĚ UHERSKÉ.

Tisk Jozefa Groáka v Olomouci 1864.

Nábožní křesťané,
zastavte se málo,

Vlastní majetek, 24 strofy. Text rozebrán jako příklad č. 18. Plné znění uvedeno v Ukázkách kramářských textů č. XIV.

Dtto

NOVÁ PÍSEŇ O VELIKÉM ZÁZRAKU, KTERÝ SE STAL U MĚSTA ŠTÁVNICE A BAŇSKÉ BYSTRICE V KRAJINĚ UHERSKÉ V ROKU 1861

Tisk A. Škarnyclové v Hranicích 1862

St 137501–14, 24 strofy

91. NOVÁ PÍSEŇ O VELIKÉM ZÁZRAKU V KRAJINĚ UHERSKÉ.

1867.

Proboha vás prosím
všickni křesťané

Vlastní majetek, 8 strof

92. NOVÁ PÍSEŇ O VELIKÉM ZÁZRAKU, KTERAK JSME SKRZE PANNU MARIÍ ZA KRÁLODVOREM KOUPEL OBDRŽELI

V Holomouci vytištěná u Antonína Halousky

Poslouchejte všichni
každý křesťan věrně

X 26839–175, 28 strof

93. NOVÁ PÍSEŇ O ZJEVENÍ PANNY MARIE, KTERÁ SE ZJEVILA BLÍŽ MĚSTA ŘÍMA V JEDNOM VELIKÉM LESE; PŘI TOMTO ZJEVENÍ BYLO K SPATŘENÍ STRAŠLIVÉ ZNAMENÍ NA OBLOZE NEBESKÉ, JAK JEDENKAŽDÝ Z PÍSNĚ TĚTO JAK NÁLEŽÍ VYROZUMÍ.

*S povolením c. k. censury
Vytištěná v Prešpurku 1847*

**Zastav se křesťane
a chtěj poslouchati**

St 87425–25, 37 strof

94. NOVÁ PÍSEŇ O ZLÉ ŽENĚ.

Ach já nešťastný v tom světě ec.

*Ach já nešťastný v tom světě,
jak jsem si svůj věk zkazil,*

Vlastní majetek, 11 strof. Plné znění uvedeno v Ukázkách kramářských textů č. XX.

95. NOVÁ PÍSEŇ PRO MLÁDENCE A PANNY.

Tiskem Jos. Berger-ové v Litomyšli 1868

*V Doubravicích v hustém lese
krásné děvče trávu seče*

X 26839–306, 24 strofy. Text rozebrán jako příklad č. 24.

96. NOVÁ PÍSEŇ PRO MLÁDENCE A PANNY.

Začátek: Za lesem, za vodou a t. d.

Tiskem Jos. Berger-ové v Litomyšli 1867

Nápěv: Ach proč ten měsíček za mrak se ukrývá

*Za lesem za vodou
měsíček se dělá?*

X 26839–316, 16 strof

97. NOVÁ PÍSEŇ PRO MLÁDENCI A PANNY

*Horo, horo vysoká jsi,
má panenka vzdálená jsi*

Vlastní majetek, 24 strofy.

98. NOVÁ PÍSEŇ PRO MLÁDENCI A PANNY

Tiskem a nákladem Jos. Bergrové v Litomyšli

Roste javor v širém poli
pod ním pěkná růže stojí

A 937–87, 10 strof

99. NOVÁ PÍSEŇ PRO MLÁDENCI A PANNY.

Tiskem a nákladem Jos. Bergrové v Litomyšli

Včera neděle byla,
já jsem doma nebyla

A 937–109, 17 strof

100. NOVÁ PÍSEŇ PRO MLÁDENCI A PANNY

Tiskem a nákladem Jos. Bergrové v Litomyšli

Ach kýž je možné poslechnout
to tvoje vzdychání

A 937–4, 7 strof

101. NOVÁ PÍSEŇ PRO MLÁDENCI A PANNY.

Tisk a náklad Jos. Bergrové v Litomyšli – 330

Roste javor v širém poli,
pod ním pěkná růže stojí,

Vlastní majetek, 12 strof. Srv. též č. 98

102. NOVÁ PÍSEŇ PRO MLÁDENCI A PANNY K OBVESELENÍ MYSLE
VYDANÁ

Tisk a sklad Antonína Halousky v Olomouci

Já mám dobrou náuru,
že mi ten truňk šmakuje

X 26839–319, 9 strof

103. NOVÁ PÍSEŇ PRO MLÁDENCI A PANNY NA SVĚTLO VYDANÁ

Tisk Fr. Bergra v Litomyšli 1848

Můj milej pantáto,
hezkou dceru máte

X 26839–311, 19 strof

104. NOVÁ PÍSEŇ PRO MLÁDENCI A PANNY NA SVĚTLO VYDANÁ

V Holomouci 1851. Vytištěná u Antonína Halousky

Pročs mne Bože na svět stvořil,
odevšech jsem opuštěn

X 26839–176, 9 strof

105. NOVÁ PÍSEŇ PRO MLÁDENCI A PANNY O KRÁSNÉ FANYNCE

Tiskem Josefy Berger-ové v Litomyšli 1865

Mám Já děvčátko jak svět krásné
má modrá očka co hvězdy jasné

X 26839–298, 11 strof

106. NOVÁ PÍSEŇ PRO OBVESELENÍ MYSLE POD NÁZVEM: KARBANÍK

V Olomouci 1859

*Vytištěná a k dostání u Antonína Halouzky (2)
Zpívá se jako: Sil jsem proso na souvrati*

Hrál jsem jednou šestadvacet
myslel jsem vyhráti

X 26839–305, 9 strof

107. NOVÁ PÍSEŇ PRO VDOVY A BABY

*Nákladem Edvarda Paula
Tiskem Jul. Janů v Praze*

Pannám rozmarín
mláďencům růže

A 937–64, 10 strof

108. NOVÁ PÍSEŇ PRO ZASMANÍ
SEDSLKÉ NÁMLUVY

V Olomouci 1858

Vytištěná a k dostání u Antonína Halousky (71)

Zpívá se jako: Všichni panenky z pole jdou

Jede Janek z pole domů
voly vypřahuje

A 1056–15, 16 strof

109. NOVÁ SLOVANSKÁ PÍSEŇ

Tisk a náklad A. E. Zannera v Uher. Hradišti

Hejsa chaso kde jste kdo, juchája,
stažme se kde je kdo, juchája ju

X 26839–152, 10 strof

Dtto

NOVÁ PÍSEŇ SLOVANSKÁ

Tisk Josefa Groáka v Olomouci 1865

X 26839–167

110. NOVÁ PÍSEŇ VŠEM TĚM, JEŽ ODDALOSTI VE SVĚTĚ ZBĚHLÝ RÁDI
POSLOUCHAJ

1847

Poslyšte manželé,
dítky roztomilé

St 87425–24, 25 strof

111. NOVINA JISTÁ A PRAVDIVÁ KTERAK TOHOTO ROKU JEDEN OŽRA-
LEC V STAYERMARKU PO PŮL NOCI Z HOSPODY PŘES KRCHOV
DOMŮ JDOUCE A NESA V RUCE DŽBÁN PIVA S KOSTNICE HLAVU
VZAL, DO NÍ PIVA NALIL A S POSMĚCHEM PRO ZDRAVÍ UMRLEHO
OTCE SVĚHO PÍTI CHTĚL: Z DOPUŠTĚNÍ PAK BOŽÍHO KOSTI
V KOSTNICI Z MRTVÝCH VSTALY A ZA TÍM OŽRALCEM AŽ K JEHO

DOMU SE VALILY, KDEŽTO ON I S MANŽELKOU SVOU VELIKÝM
STRACHEM UMŘELI: Z TOHO JEDEN KAŽDÝ PROZPÍVAJÍC TUTO
NOVINU PŘÍKLAD SOBĚ VZÍTÍ MŮŽE

*V Brně u dědiče Svobodovského skrze Karla Götze 1717
Zpívá se jako: Ukrutná smrt ec.*

Nemá křestian čertovati
nemá též křivě svědčit

St 128631–13, 12 strof. Text rozebrán jako příklad č. 8.

112. NOVINA PRAVDIVÁ KTERÁŽTO KU PODIVU KAŽDÉMU PANA BOHA
BOJÍCIMU KŘEŠTANU JEST VYDANÁ A PRO PAMÁTKU KOUPI TI
POTŘEBNÁ. NEBO JEST O ZÁZRÁKU BOŽÍM KTERÝŽ SE STAL
V KRAJI LUŽICKÉM BLÍŽ MĚSTA GERLICE ROKU TISÍCIHO ŠESTI-
STÉHO DEVADESÁTÉHO MĚSÍCE LEDNA V DEN SVATÉHO IZYDORA,
KTERAK TAM PÁN BŮH VŠEMOHOUCÍ SKRZE SVOU MILOU RO-
DÍČKU PANNU MARIÍ JEDNOHO OVČÁKA SYNA NĚMÉHO A HLU-
CHÉHO UZDRAVITI RÁČIL. KDOŽKOLI BUDEŠ ČISTI TITUL SVRCHU
NEMÁŠ ODSTOUPITI, ALE DO NOVINY SE VZHLEDNOUTI, NEBO
V NÍ VELIKÉ ZÁZRÁKY ZPÍVATI BUDEŠ.

*Zpívá se obecní notou. Aneb: Zdrávas Královno Tuřanská ec. Vytištěná:
Léta 1710*

Ve jménu Tvém nejsvětějším
můj pane, Kriste Ježíši

St 128631–38, 48 strof

113. NOVINA ŽALOSTNÁ O JEDNOM BEZBOŽNÉM SYNU, KTERÝ V ŘÍŠI
V MĚSTĚ LUFFU OTCE SVÉHO ZAMORDOVAL

Zpívá se jako: Amen, staniž se tak

Křestiané rozmilí
poslechněte nyní

J 8–5, 39 strof

114. NOVÝ PRAVDIVÝ PŘÍBĚH V PÍSEŇ UVEDENÝ

Vytištěný roku tohoto

Pozastavte se chvíličku,
poslyšte novou písničku

J 4–20, 31 strof

115. NOVÝ PODIVNÝ PŘÍBĚH, KTERÝ SE STAL V POLSKU, NEDALEKO ČENSTOCHOVA VE VESNICI LUKE, S JEDNOU BOHATOU A BOHA-PŘÁZDNOU SELKOU, KTERÁ NA DEN BOŽÍHO TĚLA 1820 NA POLE ŠLA, ABY JETELA PŘINESLA, A KTERAK SE JÍ HAD OKOLO TĚLA OBVINUL

*Vytištěná v tomto roce
Jako: Málo kdy o Turku zvíme, ec.*

Poslechněte lidé málo,
co se v tomto čase stalo:

St 87425–8, 21 strof

116. NOVÝ ZPĚV. LOUČENÍ S MILENKOU

Vytlštěna v Hoře Kutný

Pod našima okny
tráva zelená

A 937–66, 8 strof

117. NOVÝ ZPĚV O RADOSTNÉM SHLEDÁNÍ DOBRÉHO OTCE SE SYNEM SVÝM.

Tiskem Josefa Groáka v Olomouci 1865

Ranním časem při krásném stromořadí
prochází se pán čistě oblečený

X 26839–170, 12 strof

118. NOVÝ ZPĚV PRO MLÁDENCI A PANNY

Tiskem Jos. Berger-ové v Litomyšli 1866

Ó ty růžičko spanilá,
kdo tě vysadil

X 26839–308, 10 strof

119. Ó jak podivné neštěstí
ve světě lid potkává

A 1056–26, 12 strof

120. Ó radost má a Jediná
v celém dílu světa

A 937–62, 2 strofy

121. Ó radosti srdce mého
růžičko voňavá

A 937–61, 2 strofy

122. OKLAMANÁ MILENKA. PÍSEŇ VÝSTRAŽNÁ MLÁDENCŮM A PANNÁM

Tiskem Jos. Berger-ové v Litomyšli 1866

Nápěv: Když jsem já ty koně pásal ec.

Pročpak jsi, děvče bledé?
proč jsi celé zemdlené?

X 26839–318, 18 strof

123. OPRAVDOVÁ LÁSKA. PÍSEŇ MLÁDENCŮM A PANNÁM.

Tiskem Jos. Berger-ové v Litomyšli 1866

Avšak má radost jediná
v celém dílu světa

X 26839–309, 10 strof

124. Páni muzikanti
vemte inštrmenty

A 1056–28, 8 strof

125. PÍSEŇ HISTORICKÁ, KTERÁ SE SBĚHLA V POLSKÉ ZEMI V MĚSTĚ
TURYNĚ, S JISTÝMA DVĚMA MLÁDENCÍ, KDYŽ JSOU K DVOUM
BOHABOJNÝM PANNÁM NA ŠPEHY PŘIŠLI A JAK JE PŘEUKRUTNÉ

ZAMORDOVALI: CO SE S NIMI DÁLEJÍC PŘIHOUDILO JEDEN KAŽDÝ
PŘEZPÍVAJÍC TUTO HISTORICKOU NOVINU LÉPEJI VYROZUMĚTI
MOCI BUDE.

*Vytištěná s dovolením vrchnosti.
Zpívá se jako: Barboro, panenka svatá.*

Ach křesťané rozmilí,
chtějte poslouchati nyní

St 128631—6, 30 strof. Text rozebrán jako příklad č. 22.

126. PÍSEŇ HISTORICKÁ O NALEZENÍ SVATÉHO KŘÍŽE.

*Vytištěná v Skalici
Zpívá se jako: V moci moudrosti dobrého*

Když Adam, první otec náš,
roznemoh se na onen čas

St 87425—65, 87 strof

127. PÍSEŇ HISTORICKÁ O SVATÉM BARTOLOMĚJI APOŠTOLU A MUČED- NÍKU BOŽÍM

*Vytištěná v Holomouci u Jana Josefa Kyliána léta Páně 1695
Zpívá se jako: Hospodine uslyš hlas můj předústojný ec.*

Bartoloměje svatého
Apoštola Kristového

St 128631—47, 100 strof

128. PÍSEŇ K USTRNUTÍ O HROZNÉM ZEMĚTŘESENÍ V HLAVNÍM MĚSTĚ LISABONU A JINÝCH MĚSTECH ZEMI PORTUGALSKÉ. DNE 1. LISTO- PADU LET A 1755

V Brně, 1863

Tiskem a nákladem Viléma Foustky.

*Zpívá se jako: „Na stokrát buď pozdravená matičko Anno svatá“, ec.
Aneb z jednoho verše dva, jako: „Kvílit musím přenáravně“ ec.*

Ach věrní praví křesťané
hleďme činit pokání,

Vlastní majetek, 17 strof. Text rozebrán jako příklad č. 2. Plné znění uvedeno v Ukázkách
kramářských textů č. III.

129. PÍSEŇ KRATOCHVILNÁ VŠEM KUŘÁKŮM A ŠNUPÁKŮM OBĚTOVANÁ

*S povolením císař. kr. cenzury.
Přistupte sem blíže tabačníci*

Přistupte sem blíže tabačníci,
něco vám zazpívám pro legraci:

Vlastní majetek, 15 strof. Plné znění uvedeno v Ukázkách kramářských textů č. XV.

130. PÍSEŇ NÁBOŽNÁ O ZÁZRAČNÉM OBRAZU SVATÉ MATKY BOŽÍ
V KRÁLOVSTVÍ UHERSKÉM V KRAJI ČALOTECKÉM

V Holomouci. Vytištěna u Antonína Halouzky.

Probud' se ze sna hříšníku,
všech mravností milovníku

X 26839–191, 30 strof

131. PÍSEŇ NOVÁ A PRAVDIVÁ, KTERAK SE STALO ROKU BĚŽÍCÍHO ČTY-
RYCÁTÉHO TO V POLSKÉ ZEMI MÍLI OD VARŠAVY V MĚSTEČKU
DYNEŠPURKU S JEDNÍM PACHOLÁTKEM, PŘEZPÍVAJÍC TUTO PÍSEŇ
JEDENKAŽDÝ LÉPEJ VYROZUMĚTI MOCI BUDE

*S dovolením duchov. vrchnosti
Vytištěná předně v Mladé Boleslavi, nyní Litomyšli 1741
Zpívá se jako: Pozdraven buď svatý Ján*

Poslechněte mě málo
křesťane rozmilý

St 128631–34, 20 strof

132. PÍSEŇ NOVÁ A PRAVDIVÁ O ZÁZRÁKU P. MARIE SVATO-HORSKÉ

*Zpívá se jako: Z hlubokosti mé těžkosti
Vytištěná v Brně léta 1717*

Poslechněte lidé milí
co budu zpívatí

St 128631–11, 24 strof

133. PÍSEŇ NOVÁ ANEB DOMLUVA DVOUCH MILUJÍCÍCH K ZPĚVU
A UKRÁCENÍ ČASU NA SVĚTLO VYDANÁ

Měls k nám synku nechodívat

Měls k nám synku nechodívat
měls k nám synku nechodit

St 137503–15, 9 strof

134. PÍSEŇ NOVÁ MLADENCŮM A PANNÁM NA SVĚTLO VYDANÁ A SE-
PSANÁ OD ANTONÍNA CH.

Nad Plumlovem stojí zámek
je na skále vysoký

A 1056–21, 11 strof

135. PÍSEŇ NOVÁ O POSLEDNÍM SLUŽEBNÍKU ČLOVĚKA JMÉNEM HRO-
BAŘOVI

*Vytištěná roku tohoto
Zpívá se obzvláštní notou*

Já jsme sice hrobník chudý
sotva že tak vycházím

St 87425–55, 16 strof

136. PÍSEŇ NOVÁ O PŘEHROZNÉM NEŠTĚTÍ NA HLAVNÍ MĚSTO PEST
V UHERSKÉ ZEMI A BUDÍN UVALENÉHO

Čechové rozmilí poslyšte ec.

Čechové rozmilí
poslyšte noviny

St 87425–67, 22 strof

137. PÍSEŇ NOVÁ O ZEMSKÝCH JABLKÁCH

Pochval každý jazyk Boha
za tak dobrodiní mnohá

J 8–18, 25 strof

138. PÍSEŇ O BÍLÉM BERÁNKU.

*Tisk u Josefa Groáka v Olomouci.
1864.*

Černá vlna na bílém beránku
aj kaj ty se touláš

X 26839–322, 12 strof

139. PÍSEŇ O DVOUCH MILENCÍCH, PRO MLÁDENCE A PANNY NA SVĚTLO VYDANÁ

*V Hradci Králové.
Tištěno a k dostání u Ladislava Pospíšila.
1864
Zpívá se jako: „Jeden kaprál od hulánů“.*

Slyšte drazí lidé málo,
co se jest nedávno stalo

Vlastní majetek, 15 strof. Plné znění uvedeno v Ukázkách kramářských textů č. XVI.

140. PÍSEŇ O HROZNÉ POVODNI NEŠTASTNÝCH OBYVATELŮ NA PANSŤVÍ BUCHLOVSKÉM, VELEHRADSKÉM I BZENECKÉM

Ó křesťané! se ustrňte,
poslyšte zpívání smutné,

J 4–11, 32 strof

141. PÍSEŇ O HROZNÉM MORDU.

Vytištěno Valdoně 1845 u Krásna s císařem. povoláním Ruským

Ke cti a chvále svatý Jene
my k tobě voláme

St 87425–22, 20 strof

142. PÍSEŇ O JEDNOM MLÁDENCÍ JMÉNEM VAVŘINCI, KTERÝ OD TŘÍ BRATŘÍ PRO ZAMILOVÁNÍ V SESTRU JEJICH ZAMORDOVÁN BYL

V Skalici 1843
Srdečná láska mne nutí ec.

Srdečná láska mne nutí
zdaliž jest v zapomenutí

St 87425–69, 59 strof

143. PÍSEŇ O MOCNOSTECH KRÍŽE SVATÉHO BENEDYKTA

V Skalici, 1850.

Hle věrné křesťané
poslechněte pilně

St 87425–15, 32 strof

**144. PÍSEŇ O NESTĚSTÍ NA ŘECE DUNAJI, KTERÉ SE STALO VIDEŇSKÝM
POUTNIKŮM K PANNĚ MARIÍ CELENSKÉ PUTUJÍCÍM**

Zpívá se jako: Vojna bude

Poslyšte křesťané
i vy ctitelové

A 937–73, 16 strof

**145. PÍSEŇ O TEOFILOVI MLÁDENCI, NA JEHOŽ SVATBĚ ANJEL RAFAEL
PŘÍTOMEN BYTI MĚL, DÁLE Z TĚTO PÍSNĚ SE VYROZUMÍ.**

V Litomyšli, 1816
Zpívá se jako: Ach potěšení mé rozmilé

Poslyšte milé, co chci zpívatí
teď této chvíle vypravovatí

X 26839–288, 43 strof

**146. PÍSEŇ O VELIKÉM ZÁZRÁKU, KTERÝ SE STAL NA PŘÍMLUVU SV. JANA
NEPOMUCKÉHO S JEDNOU ŠLECHETNOU PANÍ V MĚSTĚ NEAPOLIS**

Křesťané rozmlí, málo poslechněte
Zpívá se jako: Buď pozdraven svatý Ján

Křesťané rozmilí
málo poslechněte

J 2–46, 31 strof

147. PÍSEŇ O ŽIVOBYTÍ A SKONČENÍ HYNKA VONDRY. V ROKU 1842.

V Litomyšli 1848

Co to vidím za znamení
na tom malém stolečku,

Vlastní majetek, 22 strof. Text rozebrán jako příklad č. 17. Plné znění uvedeno v Ukázkách kramářských textů č. XIII.

148. PÍSEŇ O ŽIVOBYTÍ ČLOVĚKA

*V Olomouci 1863
Vytíštěna u Antonína Halouzky
Složil Josef Machat*

Ó jak sladce spočívají
v tomto tmavém údolí.

X 26839–190, 6 strof

149. PÍSEŇ POBOŽNÁ O ZÁZRAČNÉM OBRAZU SVATÉ ANNY, U MĚSTA OPAVY VE SLEZSKU.

Slyšte o divném zázraku

Slyšte o divném zázraku
křesťané rozmilí

St 87425–47, 17 strof

150. PÍSEŇ POBOŽNÁ O ŽALOBĚ ČTYŘ ŽIVLŮV A JINÉHO VŠEHO STVOŘENÍ V DEN SOUDNÝ NA ČLOVĚKA HRÍŠNÉHO.

*Vytíštěná v Brně u Jakuba Maxmiliána Svobody.
Zpívá se jako: Všichni lidé, kteříž spíte v hříších ec.*

Poslouchejte ctní křesťané
jaká se žaloba stane

St 128631–10, 117 strof

151. PÍSEŇ PRAVDIVÁ, CO SE VSKUTKU STALO ROKU NYNĚJŠÍHO S JEDNÍM MLÁDENCEM NA HRANICÍCH BAVORSKÝCH

Tisk a sklad Antonína Halousky v Olomouci

Křesťané rozmilí
poslechněte málo

X 26839–168, 43 strof

152. PÍSEŇ PRAVDIVÁ O JEDNOM SMUTNÝM PŘÍBĚHU KTERÝ SE STAL V MĚSTĚ ŠARTYNU V BAVORSKÉ ZEMI

Zpívá se jako: Amen staniž se tak Všemohoucí pane

Manželové všichni
i také manželky

J 2–45, 40 strof

153. PÍSEŇ PRAVDIVÁ O JEDNOM PŘÍBĚHU, KTERÝ SE STAL V MĚSTĚ KRUMLOVÉ, V KTERÉM JISTÁ ŽENA Z NÁVODU JINÉ VELEBNOU SVĚTOSTI OLTÁRNÍ DO SVĚHO OULU SKRYLA, A POTOM SKRZE ZÁZRAK VYZRAZENA BYLA, COŽ SE LEPSÍ Z PÍSNE VYROZUMÍ.

V Praze 1788

Poslechněte o křesťané
věci divné a pravdivé

St 87425–3, 27 strof

154. PÍSEŇ PRO MLÁDENCE A PANNY O SLIČNÉM JOSÍFKOVI

V Olomouci 1858

Vytištěná a k dostání u Antonína Halousky (51)

Zpívá se jako: „U panského dvora můj Vítoušek vorá“.

Na té naší hrázi
vodička se hází

St 137501–6, 11 strof

155. PÍSEŇ SVĚTSKÁ O MNOHÝCH ŽENÁCH VELKÉ CHYTROSTI A JEJICH MLSNOSTI

Hnedky od mojí mladosti

Hnedky od mojí mladosti
měl sem děvčata rád,

Vlastní majetek, 20 strof. Text rozebrán jako příklad č. 15. Plné znění uvedeno v Ukázkách kramářských textů č. XI.

156. PISEŇ Z PÍSMĀ SVATÉHO O SVADBĚ KRÁLOVSKÉ

*U sv. Matouše v. 22. kap.
Poslechněte všickni nyní ec.*

Poslechněte všickni nyní
toto líbezné zpívání

X 26839–294, 45 strof

157. PISEŇ Z ZÁKONA BOŽÍHO VYTAŽENÁ VSEM KŘEŠŤANŮM K NÁSLEDNOVÁNÍ DOBRÝCH SKUTKŮ NA SVĚTLO VYDANÁ

*V Litomyšli vytištěná
Zpívá se jako: Poslechněte o křesťané o strašlivém ec.*

Kdo má uši k slyšení slyš,
hlasitě volá Pán Ježíš

X 26839–291, 15 strof

158. PISEŇ ŽALOSTIVÁ O JEDNÉ PANÍ VE VLAŠÍCH, KTERÁ JAKO MRTVÁ POCHOVÁNA BYVŠI, DEVĚT DNÍ V HROBĚ LEŽELA

Zpívá se povědomou notou.

Pozastav se, ó křesťane!
Slyš o divném skutku Páně,

Vlastní majetek, 36 strof. Text rozebrán jako příklad č. 21. Plné znění uvedeno v Ukázkách kramářských textů č. XVIII.

159. PISNĚ O SVATĚM JANU NEPOMUCKĚM PRO ZACHOVÁNÍ DOBRÉ CTI

*Vytištěno v Jindřichově Hradci
Má svou notu*

**Sem Čechové vlastencové
svatojánští klijenti**

St 128631–23, 7 strof

159a. Zpívá se jako: Svatý Jene Nepomucký krajane patrone

**Nepomucký Jene svatý
tvoje libám nohy zlatý**

16 strof

**160. PISNIČKA NOVÁ VSEM SEDLÁČKŮM V ČAS PODLETNÍ K POBOŽ-
NĚMU POTĚŠENÍ A KU PRÁCI PONOUKAJÍCÍ SLOŽENÁ. K NÍŽTO
JSOU JINÉ DVĚ ZA DĚŠT TĚŽ ZA OUROYDY ZEMSKÉ PŘIDANÉ.**

Vytištěné v Opavě 1719.

Zpívá se jako: Probuď se v mysli věrný patř ec.

**Probuďtež se nedbalí
hospodáři vospalí**

St 128631–3, 38 strof

**161. PISNIČKY DUCHOVNÍ K PANNĚ MARIÍ K NIMŽTO PŘIDANÉ JSOU
DVĚ: O MARNOSTI A POMÍJEJÍCÍCH VĚCECH TOHOTO SVĚTA**

U Vojtěcha Jiřího Konyáše

Zpívá se známou notou

**Běda že jsem věku mladém
svět velice miloval**

St 128631–21, 17 strof

**162. PISNIČKY NOVÉ MLÁDENCŮM A PANNÁM POCTIVÝM ZPÍVATI PO-
TŘEBNĚ
PŘEUSLECHTILÉ SVATÉ MANŽELSTVÍ:
JAK JEST SLADKÁ UŠLECHTILÁ, LÁSK:
SIMONIDES MUDŘEC POHAN PO:
SLUŠÍT VŽDY ZA TO PROSITI, AŤBY:**

Vytištěné v Litomyšli roku 1709

Jako: Ach potěšení mé roztomilé ec.

**Přeušlechtilé svaté manželství
libé a milé dvou tovaryšství**

St 128631–32, 33 strof

162a. *Jako Milostí jsem raněn těžce ec.*

Jak jest sladká ušlechtilá
láska manželská i milá

13 strof

162b. *Jako Zvolil jsem sobě dívčinku ec.*

Simonides mudřec pohan
povahy ženské vypsál nám

13 strof

162c. *Obecní notou*

Slušit vždy za to prositi
aťby Bůh ráčil zdařiti

8 strof

**163. PISNIČKY NOVÉ POBOŽNÉ A KAJICÍ KAŽDÉMU VĚRNÉMU KŘES-
ŤANU V TYTO TĚŽKÉ ČASY ZPÍVATI VELMI POTĚŠITELNÉ NA PĚKNÉ
NOTY V NOVĚ SLOŽENÉ A VYTIŠTĚNÉ**

Vytištěné v Brně u Jana Františka Svobody

Spala sem spala
ale ne sama

St 128631–16, 24 strof

**164. Poslechněte mládenci a panny
píseň tuze překrutnou**

A 937–126, 13 strof. Plné znění uvedeno v Ukázkách kramářských textů č. VII.

165. Poslechněte mýmo zpěvo
bez zlosti a beze hněvo

A 937–69, 7 strof

166. Poslyšte maličko
mou písničku

A 937–71, 9 strof

167. Poslyšte mládenci
mužové vlastenci

A 1056–29, 5 strof. Srv. též č. 27.

168. PRAVDIVÁ PÍSEŇ O VELIKÉ UKRUTNOSTI TURECKÉ

*V Krista věřící křesťané ec.
Zpívá se jako: Z hlubokosti své těžkosti*

*V Krista věřící křesťané
maličko poslyšte*

J 3–45, 26 strof

169. PRAVDIVÁ PÍSEŇ O VIDEŇSKÉ PATÁLII, VŠEM MILOVNÍKŮM STAVU
VOJANSKÉHO NA SVĚTLO VYDANÁ

Má známou notu

*Alou páni muzikanti,
hled'te pilně pozor dáti,*

Vlastní majetek, 20 strof. Text rozebrán jako příklad č. 16. Plné znění uvedeno v Ukázkách kramářských textů č. XII.

170. PRAVDIVÁ PÍSEŇ O VRAZEDLNÉM ČINU, KTERÝ SE STAL DNE
19. LISTOPADU 1861 V PRAZE. PŘÍČINA TOHO BYLA LÁSKA A BRÁ-
NĚNÍ RODIČŮ, JAK SE Z PISNĚ DÁLE VYROZUMÍ.

*Tisk S. Pospíšila v Chrudimi 1862.
Zpívá se jako: „O láska rozkoš oči“.*

Ach krajané rozmilí
slyšte věci podivné,

Vlastní majetek, 11 strof. Plné znění uvedeno v Ukázkách kramářských textů ž. XVII.

171. PRAVDIVÝ PŘÍBĚH, KTERÝ SE STAL V MĚSTĚ MOHUČI TOHOTO
ROKU

V Olomouci 1860, vytištěná a k dostání u A. Halousky

Ó jak podivné neštěstí
v světě lidí potkává

A 937–58, 11 strof. Srv. též ž. 119.

172. PRAVDIVÝ ZÁZRAK O ZJEVENÍ PANNY MARIE KTERÝ SE STAL V ZEMI
NEAPOLITÁNSKÉ V MĚSTĚ MANFREDONÉ ROKU 1847

Tisk u Hofmanna v Znojmě 1850

Strachem velkou hrůzy
krev proniká srdce

St 87425–40, 39 strof

173. Přenešťastné moje ženění
raději bych se viděl vězení

X 26839–313, 8 strof

174. PŘÍKLADNÁ PÍSEŇ, ANEB: NEOBYČEJNÉ VYJEVENÍ JEDNYCH MAN-
ŽELŮ, JENŽ KATOLICKY KŘESŤANSKY SVÁTKY NEZACHOVÁVALI

Tisk Antonína Halousky v Olomouci 1863

Manželové poslechněte
též i manželky milé

X 26839–188, 23 strof

175. PŘÍKLADNÁ PÍSEŇ O ADAMOVI A EVĚ, PRVNÍCH RODIČŮ NAŠICH

V Skalici. S povolením cis. král. cenzury

Vesele čekám poslední hodiny
neb vím, že jsem člověk smrtelný

Vlastní majetek, 17 strof

176. PŘÍKLADNÁ PÍSEŇ O JEDNOM BOHATÉM MLÁDENCI, KTERÝ SOBĚ
CHUDOBNOU PANNU OBLÍBIL.

*Poslechněte div, milí křesťané
Zpívá se jako o Teofilovi*

Poslechněte div,
milí křesťané

J 2–34, 26 strof

177. PŘÍKLADNÁ PÍSEŇ O JISTOTĚ SMRTEDLNOSTI LIDSKÉ.

Vytíštěná v Skalici, roku 1843

Stůj na rozkaz mé jasnosti
pokloň se velebnosti

St 87425–18, 13 strof

178. PŘÍKLADNÁ PÍSEŇ O MORDU, KTERÝ SE STAL V NOVOJIČÍNSKÉM
KRAJI, BLÍŽ MĚSTEČKA KELČE, V DĚDINĚ VSECHOVICÍCH, V MĚSÍCI
ÚNORU, ROKU 1862

Tisk Viléma Brukarta v Brně

Poslechněte ó křesťané
to smutné zpívání

X 26839–158, 15 strof

179. PŘÍKLADNÁ PÍSEŇ O TŘECH SEDLÁCÍCH, KTEŘÍ CIRKEVNÍ PŮST PŘE-
STOUPILI

Roku 1834

Pozastavte se křesťané
slyšte divy neslýchané

A 937–80, 29 strof

180. REKRACI A NOVÝ ŠPÁS V PÍSEŇ UVEDEN

V Holomouci 1851. Vytištěná u Antonína Halousky

Ty svobodný stave
v tobě štěstí klame

X 26839–177, 21 strof

**181. SBÍRKA ČESKÝCH PÍSNÍ.
TOUHA PO VLASTI DLE ZPRÁVY VYSTĚHOVANCE Z RUSKÉHO
KRIMU.**

*Tiskem S. Pospíšila v Chrudimi 1862.
Zpívá se jako: Při vodě tam velmi krásně
V nejtajnější svatyně.*

O jak krásně měsíc svítí
na obloze nebeské;

Vlastní majetek, 9 strof. Text rozebrán jako příklad č. 12. Plné znění uvedeno v Ukázkách kramářských textů č. X.

**182. Sedláci jonáci
to jsou nyčko páni**

A 937–92, 24 strof

183. SMUTNÝ PŘÍBĚH, KTERÝ SE STAL V KRÁLO-HRADECKÉM KRAJI

Vytištěná v Skalici 1830

Nábožní křesťané
zastavte se nyní

A 937–49, 30 strof

184. STARÁ PÍSEŇ PRO MLÁDENCI A PANNY

V Skalici u F. X. Škarnycla synů 1874

Letěji husy k polední straně
má zlatá Nanyňko vyprovod' mě

A 937–43, 14 strof

185. STRAŠLIVÁ NOVINA O JEDNOM ZLATNICKÉM MLÁDENCI KTERÝŽTO Z FREIBURKU OD SVÝCH RODIČŮV DO MĚSTA NANCY VANDREM PŘIJDOUCE, TAM SOBĚ JENOHO KOŽEŠNÍKA DCERKU NAMLUVIL, JEMUŽ PROD PŘISAHOU PŘIPOVEDĚNA BYLA PROČEZ ONEN MLÁDENEC OD NICH ODPUŠTĚNÍ VZAVŠE DOMŮ K RODIČŮM SVÝM PRO KŘTICI LIST SE ODEBRAL, JAK ALE PŘIJDOUCE ZAS DO ONOHO MĚSTA NANCY OD NEVĚSTINÝCH RODIČŮV FALEŠNĚ PŘIVÍTÁN A OD NICH UKRUTNĚ NOŽEM V POSTELI ZAMORDOVÁN BYL, JE-DENKAŽDÝ PŘEZPÍVAJÍC TUTO PÍSEŇ LEHCE VYROZUMĚTI MŮŽE.

Jako: Černěť já se přistrojím tobě ec.

Sem sem pospěšte všickni
milovníci Krista

St 128631–33, 25 strof

186. STRAŠLIVÁ PÍSEŇ O PŘEHROZNÉM ZNAMENÍ KTERÉ BYLO K VIDĚNÍ NA OBLOZE NEBESKÉ V RUSKÉ ZEMI K VELIKÉMU USTRNUTÍ VŠEM PRAVOVĚRNÝM KŘESŤANŮM NA SVĚTLO VYDANÁ

*Poslyšte křesťane strašlivé ec.
Rychlotisk J. N. Eders-a v Novém Jičíně 1862*

Poslyšte křesťane
strašlivé noviny

X 26839–151, 28 strof

187. STRAŠNÝ ALE PRAVDIVÝ PŘÍBĚH, JENŽ SE STAL ROKU 1899 A NĚCO VÍCE V DRNOVICÍCH NEDALEKO VÝŠKOVA

Tiskem a nákladem Viléma Foustky v Brně

Jeden kaprál od hulánů
pro jednu fortelnou pannu,

X 26839–155, 5 strof

188. SVETULKA VĚKEM SEŠLÁ UDÁVÁ PRAVDIVOU PÍSEŇ

Tiskem J. Rottberger-a v Prostějově

Já ubohá děvečka
co jsem se dočkala

A 1056–12, 21 strof

189. Svět měsíčku polehoučku
přes ten panský dvůr

A 937–98, 13 strof. Srv. též č. 59.

190. SVĚTSKÁ PÍSEŇ MLÁDENCŮM A PANNÁM

Jen se mně má Nanyňko dobře chovej,
koupím ti fěrtoušek šakonovej.

X 26839–302, 14 strof

191. SVĚTSKÁ PÍSEŇ MLÁDENCŮM A PANNÁM NA PŘÍKLAD VYDANÁ

Tisk a náklad Jos. Bergrové v Litomyšli

Pročs mě Bože na svět stvořil,
ode všech jsem opuštěn

A 937–81, 10 strof. Srv. též č. 104.

192. SVĚTSKÁ PÍSEŇ MLÁDENCŮM A PANNÁM PRO OBVESELENÍ MYSLE
VYDANÁ

*V Skalici. S povolením cí. kr. cenzury
Když jsem svou Nanyňku ec.*

Když jsem svou Nanyňku
doprovázel domů

St 137501–5, 15 strof

193. SVĚTSKÁ PÍSEŇ O MYSLIVEČKU.

Tiskem Jos. Berger-ové v Litomyšli 1874

Ach což jest to hezká věc,
že jsem já myslivec,

X 26839–299, 12 strof

194. SVĚTSKÁ PÍSEŇ PRO MLÁDENCE A PANNY

V Skalici, u dědiců J. Škarnycla

Travička se zelená
šla na ni má milá

A 1056–32, 12 strof

195. Tam na pahorku skalina
na té skalině malina

A 937–101, 12 strof

196. TRUCHLIVÝ PŘÍBĚH, KTERÝ SE STAL V JEDNOM MLEJNĚ NA BAVOR-
SKÉM POMEZÍ

Tisk Antonína Halousky v Olomouci 1859

Slyš, outrpná duše lidská
tento příběh truchlivý

X 26839–186, 20 strof

197. TRUCHLIVÁ NOVINA O HROZNÉM USMRČENÍ LUDVÍKA ŠEST-
NÁCTÉHO KRÁLE FRANCOUZKÉHO

*Rozpukne se srdce v těle, ec.
Zpívá se jako: Ukrutná smrt, ec.*

Rozpukne se srdce v těle,
nebo celé omdlévá,

Muzeum Orlických hor, městský archiv č. 160 (Rychnov n. Kněž.), 19 strof. Plné znění uve-
deno v Ukázkách kramářských textů č. 1.

198. UDATNÝ REK KANONÝR JABŮREK. KRATOCHVÍLNÁ PÍSEŇ NA
SVĚTLO VYDANÁ NA PŘÍKLAD VŠEM MLÁDENCŮM OD CIVILU
A MILITERU

*Text k velkým původním obrazům Frant. Kolára
Tisk a náklad Jos. Zvikla v Ml. Boleslavi*

Tam u Králového Hradce
litaly tam koule prudce

Vlastní majetek, 17 strof

199. V nešťastném minulém roce
dne třetího ledna

A 1056–34, 7 strof

200. VEJTAH Z NOVIN ANEB SMUTNÉ V PÍSEŇ UVEDENÉ UPAMATOVÁNÍ
TĚCH HROZNÝCH ČIN A SKUTKŮ, KTERÉ V SEDMIHRADSKÉ ZEMI
U MĚSTEČKA THERATZKA PŘI POZDVIŽENÍ VALAŠSKÝCH LIDU VY-
KONANÉ BYLI.
PRAVÉ VYPODOBNĚNÍ DVOU VŮDCŮ HLAVNÍCH BOUŘLIVÉHO
LIDU.

V Litomyšli vytištěný 1782

Zpívá se jako: Žalostně zpívati, kdybych jen pro žalost moh ec.

V každém věku mnoho,
málo co dobrého

Vlastní majetek, 37 strof

201. VELMI PŘÍKLADNÁ PÍSEŇ NAŠIM MILÝM VLASTENCŮM VĚNOVANÁ
OD PTÁČKA.

V Prešpurku

Zastav se milý krajane
jenom maličkou chvílí

J 3–18, 17 strof

202. VELMI STRAŠLIVÝ PŘÍBĚH ANEB PÍSEŇ O JEDNÉ BOHAPRÁZDNÉ ŽE-
NĚ, KTERÁŽ JEDENÁCTKRÁTE SVATOKRÁDEŽNĚ K STOLU PÁNĚ PŘI-
STOUPILA, A POKAŽDÝ VELEBNOU SVÁTOST SKRYTĚ ZACHOVÁJÍCE
ŽIDU PRODALA, O ČEMŽ Z PÍSNĚ GRUNTOVNĚ SE VYROZUMĚTI
MŮŽE

Vytištěný roku toho

Zpívá se jako: Nastokrát buď pozdravená Matičko Ježíše Pána ec.

Považ ó křesťane věrný,
rozvažůj Kristové rány

Vlastní majetek, 28 strof

203. VESELÁ PÍSEŇ O ZLÝCH ŽENÁCH

V Uh. Skalici
Písmem dědiců Škarnycla

Poslyšte mládenci
mužové vlastenci

A 937–75, 11 strof. Srv. též č. 27 a 167.

204. VÝKLADNÁ PÍSEŇ O HROZNÉM MORDU JENDŽ JEDEN BOHA-
PRAZDNÝ PÁN V HLAVNÍM MĚSTĚ VIDNI ROKU 1843 SPÁCHAL

Z Videňských novin vytažená

Poslyšte věrný křesťane
věci podivení hodné

A 937–78, 28 strof

205. VYPSÁNÍ DALECE ROZHLAŠENÉHO A ZNÁMÉHO DOKTORA FAUS-
TA, PŘEDNĚ Z ŠPANIHELSKÉ ŘEČI NA NĚMECKOU OPĚT Z NĚMECKÉ
NA ČESKOU ŘEČ PŘELOŽENÉ

Vytištěná roku tohoto

Slyšte křesťané pobožní
o příběhu přehrozném

St 87425–21, 22 strof

206. VYSTĚHOVALCI NA KRIM NECHTE SOBĚ CHUŤ ZAJÍT. KRATOCHVIL-
NÁ PÍSEŇ PRO ČESKÉ KRAJANY.

Tisk S. Pospíšila v Chrudimi 1862

Zpívá se jako: Při vodě tam velmi krásně V nejtajnější svatyně

Přátelé, achi to je švanda
jak lid nemá rozumu

Vlastní majetek, 6 strof. Text rozebrán jako příklad č. 11. Plné znění uvedeno v Ukázkách kramářských textů č. IX.

207. ŽALOSTNÁ PÍSEŇ JEDNÉ STARÉ PANNY, KTERÁ NEMAJÍC ŠTĚSTÍ, OD
PÁNA FARARA MUŽA ŽADÁ.

*V Skalici. S povol. cis. kr. cenzury
Prosím, Pane, daj mi muža,*

*Prosím, Pane, daj mi muža,
trebas bude kost a koža:*

Vlastní majetek, 63 strof. Plné znění uvedeno v I. části práce, str. 34.

208. ŽALOSTIVÝ PŘÍBĚH, KTERAK BŮH ROZHŇEVANÝ NÁM METLOU VŠELIKÉ BÍDY UKAZUJE, COŽ Z JEDNÉ OSIRELÉ ŽENY V POLSKÉ ZEMI SPATŘUJEM, KTERÁ Z VELIKÉ CHUDOBY A PRO HLAD DO LESA JDOUCE, POKRM VYHLEDÁVALA, KDEŽ NA CESTĚ OD TURKA DO VODY VHOZENÁ, A MOCÍ BOŽSKOU BEZ ÚRAZU ZASE VYVEDENÁ

*Zastavte se o křesťané, co vám
Vytištěná roku 1769
Jako: Ukrutná smrt, přehrozná smrt*

*Zastavte se, o křesťané,
co vám budu zpívati*

J 8–6, 38 strof

209. ŽALOSTNÁ PÍSEŇ O JEDNOM MAILANDSKÉM MALÍŘI, JENŽ UKRUTNĚ PRONÁSLEDOVÁN BYL

*Pozastavte se málo
křesťané rozmilý,*

J 3–12, 29 strof

210. ŽALOSTNÁ PÍSEŇ O REBELII V NETALII 1848

*Poslyšte křesťané
co se bude zpívati*

J 3–25, 38 strof

Dtto

ŽALOSTNÁ PÍSEŇ O REBELII V ITALII 1848

*Poslyšte křesťané
co se bude zpívati*

A 937–74, 38 strof

SEZNAM PÍSNÍ A TISKŮ, POUŽITÝCH K TEXTOVÉMU ROZBORU

Příklady č. 1, 3, 5, 6, 8, 9, 10, 13, 14, 19, 20, 22, 24 a 25 jsou dostupné v citovaných antologiích M. Novotného, R. Smetany – B. Václavka a ve fondech Státní vědecké knihovny (univerzitní) v Brně. Signatury a odkazy jsou uvedeny v Soupisu zpracovaných tisků a písní. Tyto texty pro úsporu místa znovu neotiskují. Skladby č. 2, 4, 7, 11, 12, 15–18, 21 a 23 jsou v mé sbírce kramářských písní a jejich plné znění uvádím v Ukázkách kramářských textů pod uvedenými římskými číslicemi.

1. PRAVDIVÝ HROZNÝ PŘÍBĚH O PŘEKRUŽNÉM ZEMĚTŘESENÍ LÉTA 1755 DNE 1. LISTOPADU, A TO SKORO CELÉHO TAK VELKÉHO SLAVNÉHO MĚSTA LIZABONU V PORTUGALU I KRÁLOVSKÉ RESIDENCÍ. VŠEM V PÍSEŇ UVEDENÝ I Z OKOLNÍCH MĚST A KRAJIN ŠKODU TRPĚJÍCÍCH K POLEPŠENÍ A K USTRNUTÍ VYDANÝ.

*Předně v Praze a nyní v Litomyšli 1756.
Zpívá se jako: Pozdraven buď Františku, etc.*

(Novotný, str. 206–210)

2. PÍSEŇ K USTRNUTÍ O HROZNÉM ZEMĚTŘESENÍ V HLAVNÍM MĚSTĚ LISABONU A JINÝCH MĚSTECH ZEMI PORTUGALSKÉ DNE 1. LISTOPADU LÉTA 1755.

V Brně, 1863.

Ukázky kramářských textů č. III.

(Soupis č. 128)

3. NOVÁ PÍSEŇ O ZEMĚTŘESENÍ, VŠEM VĚRNÝM KŘESŤANŮM NA SVĚTLO VYDANÁ.

Tiskem Jos. Bergerové v Litomyšli 1868.

(Smetana–Václavek, str. 179–181)

4. NOVÁ PÍSEŇ ANEB: TRUCHLIVÝ PŘÍBĚH, KTERÝ SE STAL BLÍŽ MĚSTA JAROMĚŘE.

Tiskem v Praze

Ukázky kramářských textů č. IV.

(Soupis č. 45)

5. NÁBOŽNÁ PÍSEŇ KE CTI A CHVÁLE SVATÉHO PROKOPA.

*S povolením cis. král. cenzury
V Skalici, 1835.*

(Soupis č. 36)

6. HISTORIE V PÍSEŇ UVEDENÁ O DIVNÉM ZÁZRAKU, KTERÝŽ SE STAL ROKU 1711 DNE 7. DUBNA V KRÁLOVSTVÍ POLSKÉM BLÍŽ MĚSTA VARŠAVY, KTERAK TAM DVA ŠVÉDI VE VSI PORTOVÉ Z OBRAZU PANNY MARIE SE ROUHALI, JAKÉ HROZNÉ ZKOUŠENÍ ZA TO VZALI, JEDEN KAŽDÝ Z PÍSNIČKY VYROZUMÍ . . .

Vytištěno léta 1711.

(Soupis č. 16)

7. NOVÁ PÍSEŇ K PANNĚ MARIÍ SVATO-KŘTINSKEJ S MNOHÝMI DŮVODY Z KNÍŽKY KŘTINSKEJ VYTAŽENÁ A SEPSANÁ.

Vytištěná v Litomyšli, 1809.

Ukázky kramářských textů č. V.

(Soupis č. 47)

8. NOVINA JISTÁ A PRAVDIVÁ KTERAK TOHOTO ROKU JEDEN OŽRALEC V STAYERMARKU PO PŮL NOCI Z HOSPODY PŘES KRCHOV DOMŮ JDOUCE A NESA V RUCE DŽBÁN PIVA S KOSTNICE HLAVU VZAL, DO NÍ PIVA NALIL A S POSMĚCHEM PRO ZDRAVÍ UMRLÉHO OTCE SVÉHO PÍTI CHTĚL: . . .

V Brně 1717

(Soupis č. 111)

9. PÍSNIČKA KRATOCHVILNÁ O TĚCH SEDLÁCÍCH, KTERAK SOBĚ PŘI TRUNKU NA ROBOTY A KONTRIBUCE STĚŽOVALI A NA ČEMŽ NAKONCE SPOLU ZŮSTALI, PRO ŠPÁS SLOŽENÁ.

*Vytištěná před časem
Jako: neví žádný, co jest láska, etc.*

(Novotný, str. 154–157)

10. PÍSEŇ NOVÁ O ROBOTĚ.

*V Jindřichově Hradci.
Tiskem Aloisia Josefa Landfrasa 1848.*

(Smetana–Václavek, str. 165–166)

11. VYSTĚHOVALCI NA KRIM NECHTE SOBĚ CHUŤ ZAJIT.
KRATOCHVILNÁ PÍSEŇ PRO ČESKÉ KRAJANY.

Tisk S. Pospíšila v Chrudimi 1862.

Ukázky kramářských textů č. IX.

(Soupis č. 206)

12. SBÍRKA ČESKÝCH PISNÍ.
TOUHA PO VLASTI DLE ZPRÁVY VYSTĚHOVANCE Z RUSKÉHO
KRIMU.

Tisk S. Pospíšila v Chrudimi 1862.

Ukázky kramářských textů č. X.

(Soupis č. 181)

13. PÍSEŇ NOVÁ O MARNOSTI SVĚTA VŠEM MILOVNÍKŮM ZPÍVÁNÍ NA
SVĚTLO VYDANÁ.

Zpívá se snadnou notou.

(Smetana–Václavek, str. 41–42)

14. ZPĚV HOŘEKUJÍCÍHO MLÁDENCE NAD VĚRNOSTÍ SVÉ MILENKY.

Tiskem v Opavě.

(Smetana–Václavek, str. 109–110)

15. PÍSEŇ SVĚTSKÁ O MNOHÝCH ŽENÁCH VELKÉ CHYTROSTI A JEJICH
MLSNOSTI.

Ukázky kramářských textů č. XI.

(Soupis č. 155)

16. PRAVDIVÁ PÍSEŇ O VÍDEŇSKÉ PATÁLII, VŠEM MILOVNÍKŮM STAVU
VOJANSKÉHO NA SVĚTLO VYDANÁ.

Ukázky kramářských textů č. XII.

(Soupis č. 169)

17. PÍSEŇ O ŽIVOBYTÍ A SKONČENÍ HYNKA VONDŘY. V ROKU 1842.

V Litomyšli 1848

Ukázky kramářských textů č. XIII.

(Soupis č. 147)

18. NOVÁ PÍSEŇ O VELIKÉM NEŠTĚSTÍ, KTERÉ SE STALO U MĚSTA ŠTÁVNICE A BAŇSKÉ BYSTRICE V KRAJINĚ UHERSKÉ.

Tisk Jozefa Groáka v Olomouci 1864

Ukázky kramářských textů č. XIV.

(Soupis č. 90)

19. PÍSEŇ UTĚŠENÁ A KRATOCHVILNÁ O KRÁSNÉ MAGELONĚ A PETROVI Z PROVINCI, KTERAK JSOU SE NÁRAMNĚ SPOLU ZAMILovali, POTOM, JAK SE S NIMI DÁLO.

Vytištěná v Praze léta Páně 1685.

Jako: Ach, potěšení mé roztomilé, etc.

(Novotný, str. 71–87)

20. PÍSEŇ DIVNÁ O DOKTOROVI FAUSTU, KTERÉHOŽTO PŘILÍŠNÁ UČENOST, PEJCHA K ZOUFÁNÍ PŘIVEDLA.

Zpívá se jako: Ukrutná smrt etc.

(Novotný, str. 236–242)

21. PÍSEŇ ŽALOSTIVÁ O JEDNÉ PANÍ VE VLAŠÍCH, KTERÁ JAKO MRTVÁ POCHOVÁNA BYVŠI, DEVĚT DNÍ V HROBĚ LEŽELA.

Zpívá se povědomou notou.

Ukázky kramářských textů č. XVIII.

(Soupis č. 158)

22. PÍSEŇ HISTORICKÁ, KTERÁ SE SBĚHLA V POLSKÉ ZEMI V MĚSTĚ TURYNĚ, S JISTÝMI DVĚMA MLÁDENCÍ, KDYŽ JSOU K DVOUM BOHABOJNÝM PANNÁM NA SPEHY PŘIŠLI A JAK JE PŘEUKRUTNĚ ZAMORDOVALI: . . .

(Soupis č. 125)

23. NOVÁ PÍSEŇ MLÁDENCŮM A PANNÁM PRO OBVESELENÍ MYSLE NA SVĚTLO VYDANÁ.

Dvanácte pannen ec.

Ukázky kramářských textů č. XIX.

(Soupis č. 60)

24. NOVÁ PISEŇ PRO MLÁDENCE A PANNY.

Tiskem Jos. Berger-ové v Litomyšli 1868.

(Soupis č. 95)

25. LAMENTACÍ TURECKÉHO VELKÉHO VEZÍRA KARA MUSTAFA BAŠA, KTEROUŽ ROKU MINULÉHO 1683, KDYŽ SE OD MĚSTA VIDNĚ A PARKANU V UHŘÍCH PO KRVAVÉ LÁZNI A ZTRACENÍ NEJLEPŠÍHO JÁDRA VOJSKA TURECKÉHO DO KONSTANTINOPOLE S HANBOU NAVRACOVAL, VELMI SMUTNĚ ZPÍVAL. NEJPRV V VLASKÉ, POTOM V NĚMECKÝ ŘEČI TIŠTĚNÁ A NYNÍ NA ČESKO PŘELOŽENÁ KU POTĚŠENÍ ČECHŮV A MORAVANŮV. JEZUS SIRAH V 28. KAP.: „KDO CHCE JINÉMU ŠKODITI, NA JEHO VLASTNÍ ŠÍJI TO PŘICHÁZÍ.“

Vytištěná léta tohoto 1684.

Zpívá se jako: Smutná lamentací na neštěstí zlostné Fortuny etc.

(Novotný, str. 63–70)

UKAZATEL INCIPITŮ

Do tohoto Ukazatele byly zařazeny incipity všech písní, použitých k rozborům, tedy nejen ze Soupisu, nýbrž i ze sbírky M. Novotného a R. Smetany – B. Václavka. Podle toho jsou také příslušným způsobem označeny (S = Soupis, N = Novotný, SV = Smetana–Václavek). U incipitů písní, jejichž textů jsem použil k rozborům nebo jejichž částečné či úplné znění otiskuji, uvádím i odpovídající stránku této knihy.

A

- A, a, a, každá žena zlá (SV 132)
A a a smutná novina (S 1) 97, 99
Adio, má znejmllejší, (N 218) 155
Ach, Bože věčný s výsosti (SV 95)
Ach což jest to hezká věc (S 193)
Ach, časové nestáli (N 224)
Ach já nešťastný v tom světě (S 94) 201
až 203
Ach já zarmoucená (S 2, SV 135)
Ach, jaké to strašné doby (SV 161)
Ach již se těšiti můžete (S 77, SV 170)
Ach krajané roztomilí (S 170) 196–197
Ach křesťane rozmilý (S 16) 64–67
Ach křesťané roztomilí (S 125) 128–129
Ach kýž je možné poslechnout (S 100)
Ach můj Bože nejmilejší (N 220)
Ach můj milý krajaně (S 3, S 43)
Ach, pohni se, ó srdce, (N 206) 53–57
Ach, poslyšte, lidé milí, (SV 51)
Ach prší prší rosička (S 4)
Ach slávo, slávo nebeská (S 14)
Ach, vezír mizerný, (N 63) 153–154
Ach věrní praví křesťané (S 128) 57–58,
72, 170–171
Aj, jedou formani do Vídne (SV 159)
Aj, vivat Laudon generál (SV 155)
Aló páni mozekanti (S 5) 110
Alou páni muzikanti (S 169) 108–111, 186
až 187
Avšak má radost jediná (S 123)

B

- Bartoloměje svatého (S 127)
Běda že jsem v věku mladém (S 161)
Blíže města Polné (S 7) 50–51
Bude vojna, bude (S 53) 91
Byla cesta ušlapaná (S 8)
Byla svatá Dorota (S 35)

C

- Co pak jest to za novina (S 10)
Co sem se za mou milou nachodil (SV 118)
103
Co só páni nad pánama (S 11)
Co to vidím za znamení (S 147) 113–114,
188–190

Č

- Čechové rozmilý poslyšte (S 136)
Čechové, věrní Čechové (N 31) 28
Černá vlna na bílém beránku (S 138)

D

- Dej nám, Pane milostivý (N 7)
Děvčátka krásné šlo na pouť (S 52)
Divěj se lidé (SV 141)
Dobrou noc, dobrou noc (S 13) 98
Došel na pouť Poláček (N 125)
Dvanácte panen usnulo (S 60, SV 59) 131
až 132, 133, 200

E

- Ej, již čas ten přichází (N 52)

F

- Fialinka květe v stínu (S 21)

H

- Hejsa chaso, kde jste kdo (S 109) 80
Hle věrní křesťané (S 143)
Hnedky od mojí mladosti (S 155) 95–96,
184–185
Horo, horo vysoká jsí (S 97) 100
Hrál jsem jednou šestadvacet (S 106)
Hroznou věc, křesťané, slyšte (N 100)

CH

- Chodil jsem mnoho lét (S 25) 101

J

- Já člověk pocestný (SV 123)
Já jsem sice hrobník chudý (S 135) 76
Jak jest sladká, ušlechtilá (S 162a)
Jak můžem být rádi (S 19, S 89) 176–177
Jaký mám trápení (SV 130) 91
Já mám dobrou náтуру (S 102) 80
Já su nóbl děvče (S 18)
Já ubohá děvečka (S 188)
Jde Janek z pole domů (S 108)
Jeden, dva, tři, čtyři, pět, šest (S 61,
SV 106)
Jeden kaprál od hulánů (S 187)

Jen se má Nanyňko dobře chovej (S 190)
Jeruzalém, velké město (SV 212)
Již jsem dávno študýroval (SV 206)
Jsouc na řece mylnář jeden (SV 103)

K

Každý věrný v Kristu Pánu (SV 182)
Kde jest to městečko (SV 147)
Kdo má uši k slyšení, slyš (S 157) 118
Když Adam první otec náš (S 126)
Když jsem já šel přes jeden les (S 24)
Když jsem svou Nanyňku (S 192) 97, 101
Když jsem šel k mé milé ve dne (S 64)
Když jsem šel od milý (S 57)
Když jsem šel pod večer (S 42) 90, 96
Když jsem šel z jarmarku (S 50) 99
Ke cti a chvále svatý Jene (S 141)
Komu pak je jak sedlákovi (S 71)
Košet velkomocný pán (SV 199)
Křesťané milí, patřte a pohleďte (N 58)
Křesťané rozmilí, poslechněte málo (N 151)
Křesťané rozmilí, poslechněte nyní (S 70,
S 113) 74
Křesťanské dušičky (S 62)
Křesťanský člověče milý (N 108)
Které je to městečko (S 28)
K tvé cti a chvále pero smáčím (S 34)
Ku Praze je cesta dlouhá (S 66)

L

Letějí husy k polední straně (S 184)
Ležel jsem Samson zemdlený (S 29, SV 84)
117, 118

M

Maličko se pozastavte (S 83)
Maličko se zastavte (S 36) 62–64, 117, 143
Málo poslechněte, co vám budu vypravovat (SV 157) 144
Málo poslechněte, na mne pozor dejte (S 58)
Má milá je smutná (N 211)
Má milá pastýřko (N 216)
Mám já děvčátko jako květ krásné (S 105)
Manželové poslechněte (S 174) 139
Manželové všichni, i také manželky (S 152)
Má panenka, když nemíniš (S 49) 98
Měj se dobře, srdce moje (N 190) 156
Měls k nám synku nechodívat (S 133) 104
Mládenci a panny zastavte se (S 30)
Můj milý pantáto (S 103) 102–103

N

Na blízce za městem (S 6)
Nábožní křesťané, poslechněte málo (S 75)
Nábožní křesťané, zastavte se málo (S 90)
115–116, 191–192
Nábožní křesťané, zastavte se nyní (S 183)
Nad Moravou v tichém houští (S 38) 137

Nad Plumlovem stojí zámek (S 134)
Nad Seničkou je háječek (S 67)
Na hranicích města německého (S 68) 139
až 140
Na sinajské hoře kvítek kvete (S 17, S 33,
SV 55) 117
Nastavte své uši (SV 98)
Nastavte uši, necht pravdu slyší (S 23,
SV 43)
Náš pane Kriste Ježíši (N 174)
Na té naší hrázi (S 154)
Nebyl jsem doma celý dvě léta (N 150) 155
Nedaleko Zborovice (S 41)
Nejdůstajnější Maria (N 137)
Nemá křesťan čertovati (S 111) 68–69
Nemůž mnohý pochopiti (SV 201) 112
Není, není v světě stálost (SV 41) 88–89
Není přes manželskou svornost (SV 127)
Nepomucký Jene Svatý (S 159a)

O

O jak krásně měsíc svítí (S 181) 86–88, 183
O jak podivné neštěstí (S 119, S 171)
O jak sladce spočívají (S 148)
O křesťane rozmilý (S 73)
O, křesťané roztomilí (SV 179) 58–59
O křesťané! se ustrňte (S 140)
O láska, láska forteiná (SV 153)
O radost má a jediná (S 120)
O radost má však jedlná (SV 121)
O radosti srdce mého (S 121)
O ty růžičko spanilá (S 118) 97
O velmi hrozném skutku (N 95)

P

Páni muzikanti vemte nástroje (C 124)
Pannám rozmarín, mládencům růže (S 107)
80
Pobožní křesťané milí (N 43) 156–157
Počkejte tu drobet (SV 189) 104
Pod našema okny (S 116)
Podivný příběh poslyšte (S 78)
Pohřešila víska (SV 217)
Pochval každý jazyk Boha (S 137, SV 187)
Polepšme se lidé čas nynější (S 88) 70
Polepšme se lidé nebo již čas máme (S 80)
Poslechněte div, milí křesťané (S 176)
Poslechněte, křesťané (SV 57)
Poslechněte lidé málo, co se někdy v pravdě stalo (SV 90)
Poslechněte lidé málo, co se v tomto čase stalo (S 115)
Poslechněte lidé milí (S 132)
Poslechněte mě, Čechové, mí upřímní vlastencové (SV 172)
Poslechněte mě, Čechové, zvláště milí sedláčkové (SV 165) 84–85
Poslechněte mě málo (S 131)
Poslechněte mne, páni sedláci (SV 167)

Poslechněte mládenci a panny (S 164) 178
až 179
Poslechněte mého zpěvo (S 165)
Poslechněte, ó křesťané, co nám jest zvěs-
táváno (S 74) 71
Poslechněte, o křesťané to smutné zpívání
(S 178)
Poslechněte o křesťané věci divné a prav-
divé (S 153, SV 64)
Poslechněte, o křesťané věci hrozné nesly-
chané (S 84)
Poslechněte rodičové (S 72)
Poslechněte, vlastencové, (N 228)
Poslechněte všickni nyní (S 156)
Poslouchejte ctní křesťané (S 150)
Poslouchejte mne, kdož ilbost máte (N 71)
119–123
Poslouchejte všickni lidé (N 14)
Poslouchejte všickni (S 92)
Poslyš křesťane milý (S 31)
Poslyš mě, křesťane milý (N 129)
Poslyš pobožná duše křesťanská (S 44)
Poslyšte krajané milí (S 86) 70, 72, 168
až 169
Poslyšte křesťane malou chvíličku (S 48)
Poslyšte křesťane strašlivé noviny (S 186)
Poslyšte křesťané co se bude zpívat
(S 210) 111
Poslyšte křesťané, i vy ctitelové (S 144)
Poslyšte, křesťané, žalostné noviny (SV 47)
Poslyšte, lidičky (SV 192)
Poslyšte maličko (S 166)
Poslyšte manželé (S 110)
Poslyšte milé, co chci zpívatí (S 145) 117,
143
Poslyšte, milí křesťané (N 116)
Poslyšte mládenci (S 27, S 167, S 203)
Poslyšte mne, lidé, málo (N 186) 135
Poslyšte páni novinku (S 87)
Poslyšte, panny, také mládenci (SV 87) 128,
137
Poslyšte věrný křesťane (S 204)
Poslyšte, vlastenci český (N 248)
Poslyštež všickni stavové (S 22)
Považ ó křesťane věrný (S 202)
Pozastav se, ó křesťane (S 158) 125–127,
198–199
Pozastavte se, Čechové milí (N 192)
Pozastavte se chvíličku (S 114)
Pozastavte se, křesťané, slyšet věci nesly-
chané (SV 53)
Pozastavte se křesťané, slyšte divy nesly-
chané (S 179) 130
Pozastavte se málo (S 209)
Pozastavte se, vlastenci (N 243)
Proboha vás prosím (S 79, S 91)
Probuď se ze sna hříšníku (S 130)
Probuďte se Moravané (S 46)
Probuďtež se nedbalí (S 160) 112
Pročpak jsi děvče bledé? (S 122)

Pročs mě Bože na svět stvořil? (S 104,
S 191) 53
Pro mne nešťastný rok (SV 116)
Prosím Pane, daj mi muža (S 207) 34–35
Pršelo bylo tma (S 26)
Přátelé, ach! to je švanda (S 206) 85–86,
182
Před sedmdesáti skoro lety (SV 100)
Přenešťastné moje ženění (S 173)
Přeušlechtilé svaté manželství (S 162)
Při lesním zde vrchu sedím (S 63)
Přistupte sem blíž maličko (S 81)
Přistupte sem ke mně blíže (S 45) 59–61,
172–173
Přistupte sem blíže tabáčníci (S 129) 193
až 194
Putovali poutníci (SV 67)

R

Ranním časem při krásném stromořadí
(S 117, SV 144)
Roste javor v žirém poli (S 98, S 101) 115
Rozmilá panímámo poslechněte (S 40) 180
až 181
Rozpukne se srdce v těle (S 197) 166–167

S

Sedláci jonáci (S 182)
Sedláci jsou hodní lidí (N 152)
Sem sem pospěšte všickni (S 185)
Sem sem pospíchejte (S 47) 67–68, 174
až 175
Sem Čechové vlastencové (S 159) 79
Simonides mudřec pohan (S 162b)
Slušit vždy za to prositi (S 162c)
Slyš outrpná duše lidská (S 196, SV 92)
Slyšte drazí lidé málo (S 139) 195
Slyšte, křesťané pobožní (S 205, N 236)
119–123
Slyšte o divném zázraku (S 149)
Slyšte podivnou novinu (SV 215)
Smutnou vám začnu muziku (N 170)
Smutný příběh chci zapívat (S 32)
Spala sem spala, ale ne sama (S 163) 100
Srdce mně puká (S 39) 112
Srdečná láska mne nutí (S 142) 138, 140
až 141
Strachem velkou hrůzy (S 172)
Stůj na rozkaz mé jasnosti (S 177, SV 39)
Svět měsíčku polehoučku (S 59, S 189)
Světě, ach, světě (SV 177)
Světě dlouhý, široký (SV 139)
Svobodní mládenci se chystejte (SV 150)

T

Tam na pahorku skalina (S 195) 124, 137
Tam u Králového Hradce (S 198)
Těžko mě matička vychovala (S 12)
Tluču tluču, otevři mne (S 54) 100, 101

Travička se zelená (S 194)
Ty svobodný stave (S 180) 98, 104

U

U okýnka seděla (N 213) 97
U zahrádky chaloupka (S 20)

V

Včera neděle byla (S 99)
V černých lesích ukryt leží (SV 220)
V Doubravicích v hustém lese (S 95) 133
až 134
Ve jménu Tvém nejsvětějším (S 112)
Vesele čekám poslední hodiny (S 175,
N 179) 117, 118, 143
Vímť já jeden krásný zámek (S 51)
V každém věku mnoho (S 200)
V Krista věřící křesťané (S 168)
V Kristu Ježíši křesťané (N 22) 155
V nešťastném minulém roce (S 199)
V samotě když sedím (S 9)
V samotě když vzdychám (S 56)
Všecko mne sužuje (S 65)
Všechno v světě začátek má (SV 109)
92–94

V tomto jarním čase (SV 79)
Vzhůru, chaso eisenbonská (SV 208)

Z

Za lesem, za vodou (S 96)
Zarmuť se všechno stvoření (S 55)
Zas nová dobrota Boží nastala (S 85)
Zastav se křesťane (S 93) 71, 144
Zastav se, lidské stvoření (SV 185)
Zastav se milý krajane (S 201)
Zastav se sedláčku milý (S 37) 117
Zastavte se, křesťané (N 200)
Zastavte se, lidé milí (N 88)
Zastavte se, ó křesťané (S 208) 74
Zastavte se prosím nyní (S 76)
Zdaliž jsem ve snách byl (SV 111)
Zdař Bůh, páni havíři (SV 210)
Z knížecího rodu panna Jenovefa jest byla
(S 15, SV 72) 117, 143, 144

Z

Žádný neví, co jest dílo (N 154) 81–84
Žádný neví, co jest láska (SV 77) 115
Žalostivou věc poslechněte (S 82)
Žalostnou věc poslechněte (S 69) 72